

CHKD OCT 18 1962

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

V I E N Y B Ė

76 M. 40 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1962 M. SPALIO (OCTOBER) 12 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Valstybės Departamentas

Informuoja svetimkalbę spaudą

Du Vienybės atstovai, leidėja V. Tysliavienė ir Ant. Varnas, dalyvaus ateinančių pirmadienį ir antradienį, Washington State Departamento kviečiamoje spaudos konferencijoje JAV užsieny politikos klausimais.

Šioje konferencijoje pranešimus darys pats prezidentas Kennedy, valstybės sekret. Dean Rusk, Jungt. Tautų ambasadorius Adlai E. Stevenson, Tol. Rytų reikalų sekretoriaus pavaduotojas W. Averell Harriman ir visa eilė kitų aukštųjų administracijos pareigūnų.

Iki šiol panašiose konferencijose dalyvaudavo tik anglišką Amerikos spauda ir radijas, o retkarčiais buvo pakviečiamas ir vienas kitas svetimom kalbom leidžiamų laikraščių redaktorių.

Kaip iš praktikos paaiški, tokios konferencijos pastrodžiusios labai naudingos, ir todėl State Departamentas dabar yra įsitikinęs, kad jos ir toliau gali tarnauti kaip naudinga medžiaga, spaudoje rašant ar per radiją kalbant apie Amerikos užsieny politiką.

I savo konferencijas nuspręsdamas įjungti kartu su amerikine ir svetimkalbę spaudą, State Departamentas vadovavosi kongresmano John J. Rooney, iš Brooklyno, sugestijom.

Tasai Brooklyno kongresmanas (demokratas) dar rugsėjo mėn. gale valstybės sekretoriui Dean Rusk rašė, sugestionuodamas labiau informuoti svetimkalbę spaudą apie tai, kas Amerikos veiklama užsieny politikos srityje.

Savo laiške kongresmanas nurodė, kad jau per daugelį metų įsiai turi progos stebėti, koki naudingą įnašą į Amerikos gyvenimą teikia

John J. Rooney

JAV Kongreso narys (demokratas) iš Brooklyno

svetimkalbę spauda.

"Pažinodamas asmeniškai daug patriotinių veikėjų, kurie yra ne tik redaktoriai ir leidėjai, bet ir visuomenės vadaai savose bendruomenėse,

aš siūlau, kad State Departamentas juos įjungtų į visus informacinius susitikimus, rengiamus amerikiečių spaudai" — rašė kongresmanas Rooney.

MES

Vytautas Širvydas

Atsitiktinai patekusi Varšuvos Przeglad Kulturalny laida priminė, kad šįmet sueina 150 metų nuo gimimo ir 75 metai nuo mirimo lenkų rašytojo Juozo Igno Kraševskio (1812-1887), parašiusio 127 istorines apysakas (kiti priskaito 200) senovės Lietuvos ir Lenkijos temomis. Šis rašliausias rašytojas būdavo plačiausiai skaitomas. Amerikos lietuvius su juo supažindino pirmasis Vienybės leidėjas Juozas Paukštys, 1887 m. išspausdindamas 750 egz. (223 psl.) apysakos Kunigas — Pujkus aprazimas Fawdawymo Lietuwiszko del Lietuwninku, Amerike. Tai buvo vienuolio Augustino Zeytzo (taip kun. Milukas teigė, bet yra ir abejojimų) vertimas Kraševskio istorinės apysakos apie Pilėnų kunigaikštį Margirį, kuris, nebegalėdamas atsiginti 1336 m. nuo kryžiuočių apsuptoje pilyje, drauge su visa įgula nusprendė verčiau nusižudyti negu pasiduoti priešui. Po 22 metų Vilniuje išėjo tos apysakos Adolfo Vėgėlės vertimas (1909). Amerikoje 1958 m. pasirodė J. Kilčiaus vertimas. Apysaką Kraševskis parašė 1881 m. Amerikos lietuviai, reiškia, vertimo susilaukė 6 metams nuo parašymo praslinkus, tais pačiais metais autorius ir mirė.

Be Kunigo, Kraševskis parašė Anafielium (sena uola?) pavadintą trilogiją-poemą. Pirmoji dalis, Witolorauda, išspausdinta Vilniuje 1840 m. Antra laida išėjo 1846 m., iliustruota 50 Smokovskio medžio braižinių. Joje buvo ir Vilniuje vargoninkavusio St. Moniuškos 9 dainos-raudos su gaidomis. Antroji dalis, Mindows, išspausdinta, taip pat, Vilniuje 1843 m. Sakoma, Kraševskis apie ją galvojęs dvejus metus, parašęs per 2 savaites. Trečioji dalis pasirodė Vilniuje 1845 m. — Witoldowe boje (Vytauto kovos). Jos antrą laidą Vilniaus lietuviai išleido 1920 m. Po dviejų Vitoliuraudos laidų, Kraševskis parašė du tomu Litwa (1847), kur iš visur pririnko senovės lietuvių padavimų, papročių, dainų, priežodžių, kalbos ir tikybos pavyzdžių. Išspausdino ir monografiją apie Vytautą

Nukelta į 4 psl.

LIETUVOS VYSKUPAI

VATIKANO SUSIRINKIME

Kaip pranešė Associated Press ir kitos spaudos agentūros, spalio 9 d. į Romą atskrido iš Lietuvos keturi bažnytinės vadovybės atstovai dalyvauti Vatikane spalio 11 d. prasidėjusiame bažnyčios susirinkime.

Minima iš Telšių vyskupo Petro Maželio pavardė, ir apie jį sakoma, kad italų šaltiniai informavę tų agentūrų atstovus Maskvoje, jog vysk. Maželis gavęs Italijos pasiuntinybėje vizą keliuonai į Romą.

Laikraščiu išeinant į spaudą, dar nebuvo žinoma, kas tikrai, be vysk. Maželio, yra atvykęs iš Lietuvos.

New Yorke nepatvirtintomis žiniomis, be vysk. Maželio, dar turėjo būti ir kan. Stankevičius bei kun. Butkus, kuris kiek anksčiau buvo atsijustas studijuoti į Romą, o paskui, paskirtas seminarijos rektorium.

Lietuvius iš šlapus geležinės uždangos atstovaus vysk. Vincentas Brizgys, kuris į Romą iš Chicago

Vyskupas Petrus Maželis iš Telšių

išvyko spalio 1 d. Vysk. Brizgys turi Kauno arkivyskupijos koadjuktoriaus titulą.

MARYLANDO GUBERNATORIUS J. MILLARE TAWES Annapolyje pasirašo proklamaciją, paskelbdamas spalio 13 ir 14 BALFo seimo dienas. Nuotraukoje - pirmoje eilėje: adv. Grajauskas, adv. Armanienė, Marylando gubernatorius, J. Millard Tawes, adv. Rastenis, Sajauskas, Vičiulis. Antroji eilė: Dailidė, Kučinskienė, Juškauskienė, Jurkšienė, Dilidienė, Railienė. Trečioji eilė: Suka ir Gelgudas.

Rasinio jaunimui konkursas

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje (SLA) 328 kuopa Bostone skelbia konkursą lietuvių jaunimui parašyti rašinį tema – Kodėl verta priklausyti SLA. Konkurso sąlygos:

1. Konkurse gali dalyvauti lietuviai-lietuvišės-SLA nariai ir nenariai iki 20 m. amž., gyveną Nauj. Anglijoje.

2. Rašinio dydis nemažiau kaip 2 ir ne daugiau kaip 4 mašinėle rašyti lapai.

3. Rašinys turi būti parašytas lietuvių kalba.

4. Už du geriausius rašinius skiriamos dovanos: pirmoji \$35, antroji \$15.

5. Rašinys pasirašomas slapyvardžiu. Atskirame uždaramame voke turi būti įdėta tikroji pavardė ir vardas, adresas, rašinio antraštė ir autoriaus slapyvardis. Ant to voko užrašomas tiksliai slapyvardis ir jis atsiunčiamas drauge su rašiniu.

6. Konkurso sprendėjų komisiją sudaro: Adv. Zuzana Salnienė, prof. Juozas Ruktytis ir Jackus Sonda.

7. Rašiniai turi būti atsiųsti ne vėliau šių metų gruodžio 1 d. šiuo adresu: Mrs. S. Shallna,

P. O. Box 54, So. Boston 27, Mass.

8. Premijuotieji rašiniai tampa SLA 328 kuopos nuosavybė ir gali būti paskelbti spaudoje be atskiro atlyginimo.

SLA 328 KP. VALDYBA
Sek. J. M. Tumavičienė

SANDARIEČIŲ SUVAŽIAVIMAS

Brockton, Mass., ALT Sandaros pirmos apskr. metinis suvažiavimas įvyks spalio 28 d., sekmadieni, Sandaros svetainėje, 30 Intervale Street, Brockton, Mass. Pradžią 12 val. dieną.

Nuoširdžiai kviečiame visą kuopas ir visus sandariečius Mass. valstybėje kuo gausingiausiai dalyvauti mūsų metiniame suvažiavime ir aptarime svarbių mūsų tautos reikalų.

5 val. bus puikus banketas. Sandaros pirmo apskr. valdyba: pirm. J. M. Tumavičienė, sekr. J. Tvikla, izd. J. Kesler.

Rasytojas Jurgis Gliuda iš Los Angeles, Cal. paguldymas ligoninėje. Jis turėjo nedidelį širdies priepuolį.

MAIRONIO MINĖJIMAS. CLEVELANDE

CLEVELANDO BUDŽIAI Čiurlionio namuose paminėjo Maironio 100 metų sukaktį. Pirmą buvo paminėta jo kūryba ir vėliau vaidinta ištrauka iš jo dramos "Vytautas pas Kryžiuočius". Programą paruošė visuomenininkė ir pedagogė dr. M. Žilinskienė ir dail. K. Žilinskas. Vaidintojai buvo pasipuošę ano meto drabužiais pagal dail. Žilinsko projektą. Spalvotas Maironio portretas ir kryžiuočių ordino spalvota vėliava taip pat šio dailininko puošnūs meno kūriniai, iš dešinės į kairę: M. Pautienis, B. Rutkauskas – ordino magistras, A. Paškoniš, A. Kalvaitis – Vytautas ir kiti programos dalyviai: G. Balaševičius, A. Dailidė, L. Balys, A. Šarkauskas, J. Stankevičius, Sabaliauskas, Pabaigoje Miss Lithuania G. Antanaitytė padainavo keletą kūrinių iš Maironio kūrybos.

AUKŠČIAUSIA BANKO RATA TAUPOMŲ SASKAITŲ IŠMOKAMA DABAR

4 1/4 %

1 METUS

SKELBIAMA GALUTINĖ VELIAUSIA DIVIDENDŲ RATA

už metų ketvirtį, pasibaigusį 1962 m. rugsėjo 30 d.
3 3/4% metinių reguliarių dividendų, plus 1/2% metinių specialių dividendų už pinigus, tebe laikomus banke nuo 1961 m. liepos 17 d., pradėdamas nuo \$10 iki \$30,000 vienam asmeniui ir iki \$60,000 dviem asmenim.
Bažnyčios ar kavitatyvinių organizacijų pinigai iki \$100,000 sumos gauna 4 1/4% per metus (3 3/4% reguliarių plus 1/2% specialių dividendų vienerių metų pinigų laikyme), o už sumas per \$100,000 duodama 4%. (3 3/4% reguliarių plus 1/2% specialių dividendų vienerių metų pinigų laikyme).

PINIGAI DEPOZITUOTI IKI SPALIO 15 paskui nuo depozito dienos
UŽDIRBA DIVIDENDUS NUO SPALIO 1 KAS METŲ KETVIRTI

THE KINGS COUNTY SAVINGS BANK

Incorporated 1860

TELEPHONE President 3-7000 FOR INFORMATION

Eastern Parkway Office:
539 Eastern Parkway at Nostrand Ave.
Brooklyn, N. Y.

Broadway Office:
135 Broadway at Bedford Ave.
Brooklyn, N. Y.

Massapequa Office:
Hicksville Road and Jerusalem Avenue
opposite Holiday Park Shopping Center
Massapequa, N. Y.

Member Federal Deposit Insurance Corporation

GRAŽI ŠVENTĖ

Waterbury, Conn. – Šių metų 40 val. atšaldai šv. Juozapo par. rugsėjo mėn. pabaigoje buvo tikrai įspūdingi. Pamokslus sakė svečias kun. Petras Remeika, MIC.

Didysis parapijos bažnytinis choras, vadovaujamas komp. A. Aleksio, šauniai giedojo pamaldų metu. Atliko prof. J. Žilvičiaus iškilmingus švč. Sakramento Garbei Mišparus Veni Creator (Aleksio) ir tradicines lietuviškas giesmes. Solo partijas atliko M. Andrikytė, J. Brazauskas, A. Čampė, M. Gelbogiėnė, K. Selioškas ir Č. Dielinikaitytė.

Pirmą vakarą bažnyčioje atsilankė 28 American Guild of Organists Chapter 202 nariai iš 12 miestų įvairių tikėjimų bažnyčių kitataučiai vargonininkai, daugumoje protestantai. Įžymūs svečiai buvo sužavėti lietuvių katalikų pamaldomis ir nustebinti paraplečių gausiu dalyvumu.

Po bažnyčios iškilnių įvykių kuklios lietuviškos vaišės prie gražiai žaltom rūtoms ir margaspalviais jurginiais papuoštų stalų.

Svečius muzikus šiltai pasveikino bei maloniai globėjo gerb. kun. kleb. E. Gradeckas; gildos kolega ir svečių kvieslys komp. A. Aleksis; choro pirm. M. Andrikytė ir šeimintinkės M. Stankevičienė, M. Kašėtaitė, M. Karinauskienė, M. Fortier, S. Clark ir L. Sulauskaitė. Po vaišių, muzikai dar turėjo gildos posėdį pačioje parapijos salėje.

LYRA

Ieškau giminių: pusbrolių Akucevičių sūn. Petro, ir Grabausko Juozo, gyvenusio Brooklyn, kilimo nuo Marijampolės. Jis buvo vedęs mano puseserę Akucevičienę Ursulę, kuri jau yra mirusi.

Jie patys arba kas juos žino, prašom atsiliepti šiuo adresu.

Lithuania – L. T. S. R.
Kaunas 2

M. Melnikaitis g-ve 73 but/3 Vincas Pilėnas.

Nauji ir naudoti drabužiai

Labai geri siuntimui
i Europą

Vyriški kostiumai (naudoti) nuo \$8.

Vyriški kostiumai nauji nuo \$15.

Vyriški paltai (naudoti) nuo \$8.

Vyriški paltai - nauji - nuo \$15.

Moteriški nauji paltai nuo \$7.

Moteriški lietsarginiai paltai, nauji nuo \$6.90.

Moterų suknelės (šilko ir vilnonės) nuo \$3.

Vyriškos 100% vilnos kelnės (naudotos) \$4.

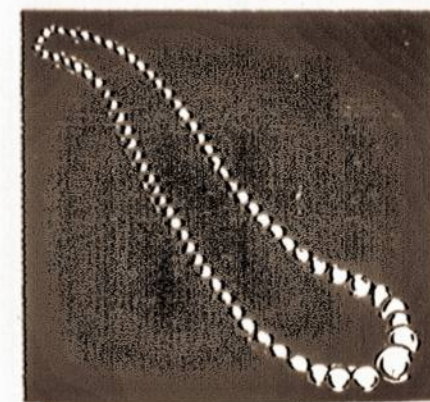
SZABADIE DE LUX USED CLOTHES

Atdara nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 10 - 7.

1575 3rd Ave. (88-89th St.)
N. Y. C. Tel. TR 6-7460

GINTARAS

Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausias gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.

80-19 31st Avenue

JACKSON HEIGHTS, N. Y.

Tel. HA 9-5855

Pasiekama: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

R. Kemėzaitė, solistė, atliks programą tradiciniame ateitininkų rudens vakare spalio 20 d. Jaunimo centre.

VI. Jakubėnas, muzikas, spalio 13 d. diriguos operoms "Cavalleria Rusticana" ir "I Pagliacci". Operas stato The American Opera Company.

M. ir S. Rudriai, daktarai, išvyko į Mexico City dalyvauti tarptautiniame kardiologų suvažiavime.

Kun. Ben Sugintas už rugsėjo mėnesį per Balfą pasiuntė Punsko, Vasario 16 ir Saleziečių gimnazijoms \$1,180 iš 59 būrelių.

K. G. Kijauskas, S. J., skaitys paskaitą apie "Kristaus K. samprotą" Jaunimo namuose spalio 28 d. 11 val. r.

V. ir V. Adomavičiai, daktarai, vyras su žmona, viešėjo pas brolių dr. Jono Adomavičių. Jie gyvena Akron, Ohio. Adomavičiai Alvudo organizacijai jau paaukojo trečią tūkstantį dolerių.

Ateitininkai Chicagoje spalio 28 d. mini Kristaus Karaliaus šventę.

Dail. J. Valius, piešia dekoracijas B. Pūkelevičiūtės veikalui "Aukso žąsis", kurio premjera ruošinama Chicagoje gruodžio mėn. viduryje.

D. Gabaliauskas Hotpoint aštuntame šaldytuvų fabrike už surašymą, kaip patobulinti fabriko įrengimą, gavo dovanų \$1,126.

Prel. I. Albavičius, ir prof. J. Žilvičius, rugsėjo 27 dieną Šarkos restorane buvo pagerbti Amer. Liet. Kat. Vargonininkų Sąjungos.

Ped. Lituapistikos Institutas mokslo metus jau pradėjo abiem dėstymo būdais: akivaizdinio ir neakivaizdinio.

Dr. V. Gaurisas atvyko iš Kolumbijos į Chicago universitetą paghinti žinių.

Kristaus Karaliaus akademijoje spalio 28 d. programą atliks K. Bradūnas ir I. Motiekaitienė.

Dr. J. Grinius, iš V. Vokietijos atvykęs kultūrininkas, Jaunimo namuose spalio 28 d. skaitys paskaitą apie šių dienų kultūrinės priešingybės.

Del Liet Žurnalistų S-gos skyriaus

Prieš kurį laiką įsteigtas tos Sąjungos skyrius Chicagoje pradėjo energingo pirm. A. Gintnerio ir valdybos dėka gražiai veikti ir nemaža nuveikė: surengė visą eilę paskaitų aktualiomis temomis, tradicinių spaudos balių, narių išvykų ir padidino narių skaičių.

Tačiau ilgai pačioje valdyboje prasidėjo nesutarimai, pasitraukė keli valdybos nariai ir veikla pastebimai sulėtėjo. Ypač tai pasireiškė po daug trūkumo vandens šaukšte dėl skyriaus valdybos iniciatyvos surengti žurn. S. Narkėliūnaitės filmo iš Lietuvos rodymą. Jai, berodas, valdyba sumokėjo \$50 ir su-

ruošė kuklias vaišes.

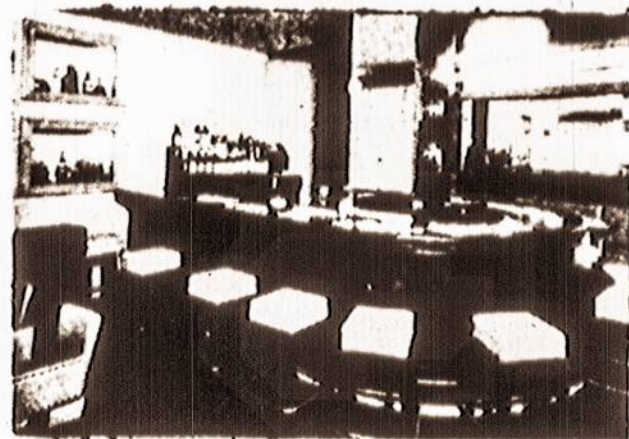
Per du seansus, kuriuose dalyvavo po kelis šimtus žiūrovų, gauta gražaus pelno (per \$1000), tačiau iš tų pinigų nėra jokios atskaitos ir dėl to eina visokių kalbų. Išdalininkas, atrodo, jau trečias, o revizijos komisijos darbų kaip ir negirdėti.

Ar nereikėtų pagalvoti apie veiklos pagyvinimą, ypač Kultūros Kongresui artėjant?

Spaudos mylėtojas

Chicago Lietuvos Jaunųjų Dailininkų meno parodos atidarymas įvyksta Čiurlionio Galerijoje, Jaunimo Namuose, 5620 S. Claremont.

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė
Jaukus bars
Salė susirinkimams
vestavėms ir
pobūviams
Gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŠKIEMS
suejimams nemokamai

VACYS STEPONIS
Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ĮSTAIGA

Patarnauja perkant ir parduodant namus, įvairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

J. ANDRIUŠIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N.Y.
Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien - 9 v. r. iki 9 v. v.

MIRĖ ŽURNALISTAS JONAS ANTANAITIS

Ilgus metus bendradarbiauęs ir rėmęs Vieniybę savo pulkais rašiniiais iš lietuvių gyvenimo Amerikoje, rugsėjo 29 d. išvakarėse pasitraukė iš gyvųjų tarpo žurn. Jonas Antanaitis.

Kaip artėjant šaltajai žiemai, miglojasi rudenio naktys krinta pageltę medžių lapai, taip a. a. Jono amžiaus vidudienyje, atrodo, temdė jo dvasią, juodi šešėliai, kai dar iš Lietuvoje išsapnuoto gražaus vedybinio, gyvenimo čia jis į šukes subyrėjo.... Liko vienas tremties kelis eiti ir vis ieškojo geresnės savo dvasiai užuovėjos ir pelningesnio darbo, kol apsigyve-

Velionis Jonas Antanaitis
Buv. Vieniybės bendradarbis
Clevelande

nęs Chicagoje amžinai nurimo....

Paskutiniojo laiku mažiau periodinėje spaudoje nepasirodydavo, kaip kad anksčiau joje mirgėdavo.

Gal kada kas plačiau parašys a. a. Jono Antanaitčio nueitą gyvenimo kelią, nes jį daug kas pažino, gerbė ir su juo draugavo. Šiltai sutiksime tokį, kurs šio laikraščio puslapiuose malonės ką daugiau apie jį paryškinti.

Velionis buvo gimęs 1912 m. spalio 19 d. Briediškės kaime, Lukšių vals., Sakių apsk. Iškilmingai palaidotas spalio 5 d. šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje.

Paliko sūnų inž. Algimantą, gyvenantį Los Angeles, Calif., kuris suspėjo į savo tėvelio šernėmis atvykti ir jį palaidoti.

J. BUBELIS

Filatelistinės žinios

LINN'S birželio 4 d. numeryje įdėjo nuotrauką voko atsiųsto iš Vilniaus. Ant voko kairėje pusėje Gedimino pilsa, į dešinę nuo pilies ir kiek aukščiau atspausdinta specialus įrašas apskritimo formoje. SSR SPUTNIK - GIGANT - PALLYDOVAS MILŽINAS, viduryje žemės rutulys su aplink skriejančiu sputniku, data 4.2.1961 ir įrašas Vilnius rusiškai ir lietuviškai. Vokas pasirašytas Maj. Gherman S. Titov ir antspaudotas Vilniaus pašto antspaudu.

Amerikos pašto ženklams 115 metų. Liepos 1 d. yra JAV pašto ženklų gimtadienis. Pirmutinis pašto ženklas buvo paruoštas liepos 1 d. 1847 m. Pirmutinis "Post Master General" buvo Benjamin Franklin. Nei vienas departamentas negauna tiek daug laišku iš visuomenės, kiek Pašto Departmentas. Kiekvienai naujų ženklų laida susilaukia didelio atsiliepimo iš visuomenės pusės. Visuomet yra patenkintų ir nepatenkintų masės. Išleidžiant "Commemorative" ženklus visuomet yra grupės, kurios remia ir kurios kovoja prieš jų išleidimą. Departmentas gauna daug pasiūlymų dėl naujų ženklų išleidimo. Tarp kitų dalykų buvo pasiūlyta išleisti ženklus su Elvis Presley ir Marilyn Monroe.

Nauji audros debesys virš pašto departamento. Yra gandų, kad "Post Master General" numato duoti įsakymą papildomai išleisti 25 milijonus "Nursing Stamps." išleidžiant originalinę laidą, buvo panaudota 12 skirtingų numerių kombinacijų. Kai kurios numerių kombinacijos yra labai retos ir jau mokama \$25 už "plate block."

Norint numušti tą kainos kilimą, kaip tik numatoma papildomai išleisti tų retų numerių kombinacijų. Tačiau toks žygis būtų dar beveik negirdėtas, tai pakirstų šaknis Amerikos filatelijai. Jau ir šiaip šiuo atžvilgiu Amerikos filatelija yra viena iš skurdžiausių. Nuo "Famous American" išleidimo beveik neišleista nei viena serija, kuri būtų verta minėti.

Ir visai nenuostabu, juk leidžiant ženklus 100 milijonų tiražu, sunku tikėtis, kad jie sukeltų filatelistų didesnę susidomėjimą. Todėl amerikiečiai filatelistai savo dėmesį nukreipė į "Plate Block's" rinkimą, kiekvienas tikėdamas įsigyti ir vieną kitą retesnių numerių kombinaciją. Bet jeigu įeis į madą papildomi spausdinimai, vargu ar kas

tenorės mokėti dešimtuką virš nominalinės kainos.

Tokių kelių pradėjus eiti, gali užtekti noras dar papildomai atspausdinti 1893 "Columbians" arba "White Plains." Šiuo metu Amerikoje skaičiuojama apie 30 milijonų filatelistų ir toks P.M.G. neapgalvotas žygis gali sukelti labai didelę audrą.

Rytų Vokietijos "Cosmonaut" ženklas buvo tyliai išimtas iš apyvartos be jokių paaiškinimų. Neva tai 40 pf. ženkle ant Titovo delno matosi svastika. Klektiesos nežinia, tačiau ženklas išimtas iš apyvartos ir kaina kyla.

Prekyboje pasirodė Italijoje spausdinti Pirmos Dienos vokai ir sulankstomi viršeliai (folder) su šv. Kazimiero pašto ženklais, išleistais Vatikane 1959 m. Vokai yra penkių rūšių piešiniai, viršeliai - vienos rūšies, spausdinti keliomis spalvomis ir išleisti skoningai. Dviejuose vokuose ir viršeliuose yra dail. V. K. Jonyno piešti įvairūs šv. Kazimiero paveiksai, kituose - įvairūs kiti šventojo paveiksai. Įrašai lietuvių ir italų kalbomis, kitur - lotynų ir anglų kalbomis ("First Day Cover" arba "First Day of Issue").

Ant kiekvieno voko ir viršeliuose yra užlipdyti abu Vatikano išleistieji pašto ženklai - 50 fr 100 lry, kurie antspauduoti Vatikano pašto įstaigos antspauda. Kita tokia pat antspauda uždėta šalia. Antspauda skamba: CITA DĖL VATICANO, POSTE, 14.12.59 - 9.

Antspaudų numeriai yra: 1, 2, 6 ir 8. Kiekvienas vokas ir viršeliai yra pasirašyti dail. V. K. Jonyno ir

kun. V. Mincevičiaus. Kaip žinia, dail. V. K. Jonynas nupiešė Vatikanui pašto ženklus su šv. Kazimieru jo 500 metų gimimo proga (Scott 264-5), gi kun. V. Mincevičius buvo komiteto pirmininku Italijoje, kuris rūpinosi tokių ženklų išleidimu.

Vokus ir viršelius platina Vincas Klimas, 5 Dillon Drive, Terryville, Conn. Voko kaina - \$3.00, viršelio - \$4.00. Norintieji jų įsigyti ten ir kreipiasi.

PHILADELPHIA, PA

Philadelphia, Pa. -- Didžiojo mūsų tautos dainiaus Maironio minėjimas įvyks spalio 14 d., sekmadienį, 4 val. po pietų naujose, gražiose Philadelphia International Institute patalpose (tryliktos ir Spruce gatvių kampas).

Poetas Jonas Aistis kalbės apie Maironį, Irena Veblaitienė padėklamuos Maironio kūrybos, o Leono Kaulinio dirguojamas Philadelphia tautinis lietuvių ansamblis padainuos Maironio dainų.

J. A. V. Lietuvių Bendruomenės Philadelphia apyl. valdyba nuoširdžiai kviečia lietuviškąją visuomenę šiame minėjime gausiai dalyvauti.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

Filmai is Lietuvos

Penktadieni, Spalio 26 d.

Lietuviu Pilieciu Klubo salėje

280 UNION AVE., kampas Stagg St., BROOKLYNE

BUS RODOMA:

1. "VIENAME KOLŪKYJE" 2. "NEMUNO ŽIOTYS"
3. 1955 M. DAINŲ ŠVENTĖ VINGIO PARKE

IEINANT AUKOJAMA \$1.00 PRADZIA 7 VAL. VAK.

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tysliava, Editor: Salomeja Narkėliūnaitė; Senior Editor: Vytautas Širvydas. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing by the Editor.

MES

Vytautas Širvydas

Atkelta iš 1 psl.

(1849), kuri visai pamiršta Vytauto metais Kaune (1930). Poetas F. Kirša yra išvertęs I dalį Vitolioraudos (Kaune, 1924 m.).

Prieš kelerius metus Drauge buvo paskelbta, kad lenkas tėvas pranciškonas ruošias monografiją apie mūsų vienuolį Augustiną Zeytzą. Kažin ar baigė ir išspausdino?

Smokovskio medžio braižiniai buvo viena antrosios Vitolioraudos laidos pažibų. Tolygiai Valiaus kūriniai praturtinti ir pagilinti prasmę spaudai ruošiamo poeto Tysliavos Tawa Nounson, nes prie gilaus ir prasmingo poeto žodžio prijungs mūsų žymaus menininko išjaustus poemos vaizdus. Mūsų nuomone, čia bus vienas brangiausių mūsų literatūrai įnašų. Prie leidimo prisidėję tikrai pagarbos verti!

Du Vakarų Europos apjungėjai, De Gaulle ir Adenaueris kortas tiek arti prie krūtinių laiko, kad pašaliečiui sunku patirti, kuo gi iš tikrųjų Zaidžia: tūzais ar dvejukėmis? Londono Times literatūros priedas pasveria naują apie De Gaulle pasirodžiusią knygą ir sako: De Gaulle įdomi ir kontroversinė figūra. Kyla klausimas, kodėl prancūzai, jam vadovaujant, tiek atšalę nuo visokio politikavimo? Tiesa, ir kitur piliečiai mažai politika jau besidomi. Sakoma, De Gaulle didelis europietis. Kuo jo europietiškas skirtingas nuo Adenauerio? Kodėl jis anglams pasišaipanti draugingas, amerikiečiams jausmingai statusas, o į Sovietiją žiūri kaip į dar nesubrendusį vaiką, kuris ilgai suaugęs? Kodėl vokiečiams toks palankus, tartum iš tikrųjų manydamas, kad jie bus jam didžiausi istorijoje draugai? Čia prisimena retai atpasakojamas nuotykis jo kelionės pas Staliną 1944 m. Atsilankęs Stalingrade, jis Maskvoje bankete, kai kažkas ten suminėjo Stalingradą, pasakė: Stalingrad, eh, oui, c'est tout de meme un grand peuple! (Stalingradas, ah, iš tikrųjų tai pukas vyras!). — Taigi, tie rusai, — su juo kalbėjęs tarė. — Ne apie rusus kalbu — nekantariai De Gaulle atšovė: kalbu apie vokiečius; tik įsivaizduokite prasimušti tiek giliai Rusijon! — Gal jau tada jis pradėjo gerbti priešą, sudulkinusį prancūzų armiją per penkias savaites?

Mums rašo

Kai naujakuriai pradėjo atvykti iš tremties, nemažas jų skaičius apsisuto įsikurti Didžiojo New Yorko miesto ribose.

Tapę Amerikos piliečiais, kai kurie jų įstojo į Brooklynio Lietuvių Pilečių Klubą. Klubo vadovybėje buvo komunistai. Naujakuriai pasiryžo komunistus iš vadovybės pašalinti ir senieji nariai jiems pritarė savo talka.

Gal ir būtų įvykusį ne lengva kova, bet miesto valdžiai pareiškus, kad tokią klubo vadovybę esant, numatoma sulaukyti klubui leidimą išnuomoti pramogoms sales ir laikyti baro biznį, komunistai pamatė, kad jau jie liepto galę, tai ir pasitraukė be pasipriešinimo.

Naujieji paėmė klubo vadovybę su senųjų draugingu pritarimu ir buvo manyta,

kad naujų jaunesnių vadovybėje klubas bus Lietuvių veiklos centru, padidės narių skaičius ir padidės pajamos salų išnuomavimu ir baro bizniu.

Brooklyne esantis kitas Lietuvių Atletų Klubas, taipgi turintis savo namą su sale ir baro bizniu, irgi vadovybę pavedė naujiesiems.

Metus kitus pavadovavus ir matant, kad rūpesčio ir pastangų reikalinga daug, o asmeninės naudos nėra, abiejų klubų vadovybės pradėjo atsalti ir pradėjo planuoti ne tik abiejų klubų, bet ir netoliese esančio Maspecho Lietuvių Klubu namus parduoti ir jų vietoje įsigyti vieną namą su tinkama sale ir kitomis patalpomis suieigoms ir bizniui.

Gal tas sumanymas geras ir remtinas, bet senieji nemato reikalo remti dėl rimtų priežasčių.

Visų trijų klubų esamus namus ir biznius pardavus, galima numatyti apie

Ar jau mes tokie blogi?

AL. GIMANTAS

Nelabai daug išeičių turi progos bent kiek plačiau sekti sovietinamoje Lietuvoje leidžiamą spaudą, bet tie, kurie kasdien varto iš anapus atėinančius laikraščius, turės suvokti, kad, kai kuriais atžvilgiais, lietuviškoji išeičių spauda jau pradeda kai kada artėti prie Tiesos, Švyturio ir pan. leidinių lygto.

Jų puslapiuose tiek daug įvairių "demonstravimų", "išsifravimų", tiek daug neapykantos savo kitių galvojantiems broliams ir sesėms, tiek daug kaltinamos medžiagos ne kam kitam, bet savo tautiečiams. Taip, tokia yra anos pusės realybė, paprasčiausia kasdienybė.

PYKSTAME IR KITUS PIKTINAME

Kas ten vyksta, kokios ten sąlygos ir galimybės — visi žinome ir puikiai suprantame. Vargu, ar prie dabartinių aplinkybių ten galėtų kas būti kitaip. Bet, su tikrai nuširdžiu širdies skausmu, didžiu liūdesiu tenka stebėti nesenus reiškinius, kurie jau tokie ryškūs, didėję ir gilėję mūsų pačių tarpe čia, išeičių tarpe, jos spaudoje.

Ir čia, savoose puslapiuose, lyg ir pasimokę iš sovietinamos Lietuvos periodikos, pradėjome didžiąją ofenzivą, ne prieš sveitimus, ne prieš tikruosius mūsų tautos engėjus, priešus, bet prieš savuosius, prieš seses ir brolius. Visu žūžimu, nesiskaldydami nei su žodine kultūra, nei su paprasčiausia spaudos etika, be mažiausios pagarbos savajam oponentui, atidarėme ugnį iš pačių didžiųjų patrankų. Tiesiai į savo sesers, brolio, širdį!

Visa peržvelgus, tenka labai ir labai abejoti, ar mūsų pačių pradėtoji tokio pobūdžio akcija, bus pulkia medžiaga patraukti prie viso, kas tik lietuviška, mūsų jaunimą, sužadinti jame patriotinius jausmus, melle ir pagarbą savajai tautai. Tik ar tas mūsų jaunimas, kuriam nuolat prikišame bodėjamą bendraišalių reikalais, ims ir teisingai suprast vyresniųjų spaudymąsi ir tas visas žodines rietenas, tai jau visai kitas klausimas.

STOKA ARTIMO MEILĖS IR SUPRATIMO

Laikome save neperblogiausiais krikščionimis, tvirtai jaučiamės esą krikščioniškosios kultūros skleidėjais, bet, jei koks pašalintis imtų vertinti pagal mūsų darbus ir elgesį ir bandytų juose atrasti bent krislį tų dorybių, kurios yra privalomos kiekvienam, norinčiam save laikyti krikščioniškosios bendruomenės nariu, bendrosios išvados būtų stebėtinai liūdnos.

Štai, Lenkijos vyskupai visomis išgalėmis bandydami vadovauti savosios tautos dvasiniam gyvenimui, kuris kiekvieną dieną stotomas prieš didžius bandymus, savo tautiečiams bruka į rankas ne peilį ir kelmą, o lūpas, bet liepia į širdis įsidėti artimo meilę!

Lenkijos vyskupai, kaip skaitėme spaudoje, savo kovoje atsisako visų tų priemonių, kurios nesiderina su Evangelijos dvasia.

Jie liepia atsisakyti bet kokios neapykantos ir atskirų asmenų pasmerkimo bei įžeidimo.

\$100,000 pajamas. Tinkamam centre įsigijimas reikalingo žemės sklypo naujam pastatui kaštuorų keliolika arba kelis desėtkus tūkstančių dol.

Naujo namo pastatymas su tinkama sale ir kt. patalpomis suieigoms ir bizniui ir jo vidaus įrengimais bendrai stektų iki \$300,000. Čia numatoma reikalinga paskola apie \$200,000. Ją gavus, kad ir nedideliu 5% metinis nuosimtis susidarytų \$10,000.

Prie to pridėjus miesto taksus, apdraudas nuo gaisro ir nelaimingų atsitikimų, kasdieniniam namo prižiūrėjimui samdytų algas, biznio vedėjų algas ir kad ir nedideles klubo vadovybės algas, bendros išlaidos stektų gal ir daugiau negu \$2,000 mėnesiui.

Tokias išlaidas padengtį salų išnuomavimu ir baro bizniu nenumatoma. Namų išlaikymas taipgi neįmanomas, ir reiktų jį palikti, paliekant idėtus pinigus.

Idėjų galima turėti daug ir įvairių, bet ne visos jos tinkamos praktiškam gyvenime.

K. J. PAULASKAS

Ir lenkų ir mūsų tauta šiandien gyvena tikrai didelių bandymų kelyje. Vienam kitam suklupti, suklysti, aišku, tenka, gal ir kasdien. Tai žmogiška, tai, pagaliau, turėtų būti ir suprantama, net ir pateisinama. Šios dienos sąlygos sudaro tokius labirintus, kad, išties, sunku tūlam suvokti kas gera ir kas pikta. Tikėkime, kad tai įvyksta be jokios blogos valios. Ar tokius suklydėlius, jei ir tokių esama mūsų tarpe, jau yra verta skubėti ir tuoj pat smerkti, kaltinti, pulti juos?

Pagaliam, jei jau kokie nusikaltėliai tikrai augo ir brendo mūsų pačių tarpe, mūsų pašonėje, ar dėl to, bent jau dalimi, neesame kalti ir mes patys, visi be išimties? Juk tai mūsų pačių organinė dalis, bendrojo organizmo ląstelė. Jei jau reikia ką barti ar teisti, kodėl tą pirštą pačioje pirmoje eilėje nenukreipus į savo pačių pusę? Jei liga ar skaudulys apėmė kurį mūsų pirštą, tik jau pats pirštas nekaltas, būta visai kitų priežasčių, kodėl tas pirštas negaluoji pradėjo. Tas juk taip aišku ir paprasta.

KAS PEŠASI IR KAS TUO PASINAUDOS

Bet, svarbiausia, kuriam reikalui teikti malonumą tikriesiems mūsų tautos priešams? Juk jie nieko geresnio ir negali laukti, kaip tik galimai aršesnės mūsų tarpusavės kovos, rietenų, viens prieš kitą, broliis prieš brolių.

Leidžiame sau didžiulę prabangą, būdami tokie negausūs, stovėdami prieš milijonais skaičiuojamą tėvynės okupantą, žaisti savo pačių likimu, neapgalvotai, lengvabūdiškai, visų kitų, tik ne savo tautos naudai ir labui.

Sutikime, kad daugelio mūsų nervai yra įtempti, kad du dešimtmečiai, Tėvynės laisvės ryto belaukiant, tikrai prailgo ir gal jau išties amžiumi pavirto, bet ir tai dar neduotų nė mažiausio patiesinimo visai tai akcijai, kuri užvirė mūsų tarpe.

Ji nešvari, ji negera, niekam garbės neteikianti, greičiau tik atstumianti net ir mažiausiai jautrius tautiečius. Kai ateis tinkamas metas, jei tik tada rasime būtiną ir reikalingą, galėsime saikėti visus tautos didvyrius ir išdavikus, nors ir tada, greičiausiai, tie pastarieji bus reikalingi ne mūsų keršto, kiek pasigallėjimo ir užuojautos.

Gi šiandien mums būtinas galimai darnesnis ir vieningesnis tarpusavės sugyvenimas, ne atskirų ambicijų patenkėjimai, bet tautos reikalų vardin. Reikalinga plati ir visuotinė amnestija lietuvių lietuviui, ne rytoj, bet šiandien pat, šią valandą! Nė vienas nesame be nuodėmės, nė vienas neturime jokios moralinės teisės į kitą mesti akmenį, tegu tai būtų nors mažiausia skveldrėlė.

Žvelkime į savą sesę, brolių, krikščioniškosios meilės žvilgančiu, kuris mums liepta ne neapkęsti, bet mylėti.

Kas nepadaro klaidų? Ir aš, ir, Tamsta, ir mūsų kaimynai, bičiuliai, bet turime žvelgti į juos, priimti juos tokius, kokiais jie yra, su visom ydom ir visais gerais privalumais. Tai krikščioniška, tai žmogiška, tai žmogiška, tai turėtų būti ir lietuviška.

SPAUDOS SKILTYSE

Ir Sovietija ir komunistinės valstybės Rytų Europoje šiandien kitokios negu Stalino laikais. Aišku, jos ne laisvos, ar demokratinės vakarietiška prasme. Tačiau, prof. Kertesz teisingai pabrėžia jų santykių su Maskva pakitimą. Maskva pradeda atsivėlgti į jų reikalus.

Veikale trylika studijų, jų tarpe ir latvio Karlo Kalminso apie Pabaltijo valstybes. Ekonominiais ir politiniais reikalais daugiau kalbama negu kultūriniais, nors pranešimai New Yorko Times pabrėžia Latvijos ir Estijos miestų tebesilaikantį vakarietiškumą, lyginant su Sovietijos miestais. Visoje Rytų Europoje nacionalizmas kelia galvą ir sprendžia galvosūkius. Kyla klausimas, kas nutiktų, jei komunizmo letena būtų nuimta? Ar vėl pasikartotų liūdnoji istorija, kuomet Lenkija ir Lietuva ar Lenkija ir Čekoslovakija priešėskai prieš viena kitą plestu stovinėjo dėl ginčijamų žemių?

Veikalas, galima, klausimą apelną, bet ateičiai būtų svarbu numatyti, ar sovietinė priešpauža bus išmokiusi seniau aštriai besiginčijančius nacionalistinius rytų europiečius gerbti savitarpio bendradarbiavimą ir tikrą vakarietiško tipo demokratiją?

(Prof. Hans Kohn recenzija
veikalo East Central Europe and the World)

*

Per 5 metus Vakarų Europos eksportas sovietų imperijon pakilo nuo 621 ml. dol. iki 1,160 ml. Vakarų Vokietija 1960 m., pavyzdžiui, Sovietijai pardavė už 628 ml. dol., bet visas jos eksportas užsienin stekia 11,400 ml.

Pastabos

Dėl kultūrinio bendradarbiavimo

Kultūrinio bendradarbiavimo klausimas su pavergtais tautiečiais tebėra viena aktualiausių temų mūsų spaudoje, susirinkimuose, privačiuose pokalbiuose. Vieni visiškai bendradarbiauja, kiti slaptai, dar kiti norėtų, bet bijo nežinia ko, o tie, kurie neva tai priešingi bet kokiems ryšiams (bet labiausiai jų ištroškę), įtarinėja visus... Įdomu, kaip pastarieji į visą tai žiūrėtų, jei jie būtų likę anapus.

Toks persekiojimas amerikiečiams neįprastas. Tikrai nusibodo. Net toks vyrukas kaip Romas Kezys, ieškodamas ryšių su pavergtais lietuviais, nuskrido į Helsinkį. Dabar žmones moko kaip elgtis, ko jis pats neįgyvendino. Nuo kada jis tapo autoritetu?

BENDRADARBIAVIMAS PRAEITYJE

Senoji imigracija kultūrinį bendradarbiavimą su rusų pavergta tėvyne iki I Pas. karo buvo išsprendusi kitaip. Tai matome iš pageltusių Vienybės puslapių. To glaudaus bendradarbiavimo pasekoje jie sulaukė laisvos Lietuvos.

Tik vėliau tie senesni veteranai jautėsi nuskriausti. Nuvykę į nepriklausomą Lietuvą, vieni pritaupo, bet daugelis pasijuto atstumti, ignoruojami, išnaudojami, išjuokiami. Skundėsi, kad su Amerikos lietuviais nebeįmanoma bendradarbiauti kultūriniai. Reikalingi tik jų dolečiai...

VIENYBĖS REDAKTORIAUS PASTANGOS

1935 - 1939 m. laikotarpyje Vienybės redaktorius buvo parašęs visą eilę memorandumų aukštesniems Lietuvos vyr. pareigūnams, nurodydamas, kaip svarbu išvystyti kultūrinį bendradarbiavimą, stekiant užkirsti kelią amerikiečių nutautėjimui. Tai gali patvirtinti kai kurie žmonės, atvykę iš tremties.

Vienybės archyve tebėra tų memorandumų nuorašai ir prie progos juos paskelbsime. Į tuos raštus, žinoma, niekas nesiteikė atsakyti. Tik 1939 m. kai Lietuva pasistatė savo paviljoną Pasaulinėje parodoje New Yorke, užsimezgė glaudesni ryšiai tarp amerikiečių ir Lietuvos lietuvių. Bet tada jau buvo pervėlu...

Kai pirmąją vakariene dr. Blado ir Viktorijos Vencijų namuose (Jamaica, L. I.) valgėmė su Amerikon atbloktu Lietuvos prezidentu ir poną Sofiją, tai Antanas Smetona nuoširdžiai apgalestavos tas praetles klaidas.

ŠALTASIS KARAS IR KULTŪRINIS BENDRADARBIAVIMAS

Nebeįdomūs tie žmonės, kurie mus, visą laiką Amerikoje dirbusius lietuvybės darbu, dabar moko patriotizmo, ar kaip turėtume laikytis Lietuvos atveju.

Šiuo metu tuos bendradarbiavimo kelius tegali nurodyti Amerikos vyriausybė, kovojanti už visų pavergtų tautų likimą.

Jeigu globaliniame šaltajame kare su Sov. Sąjunga Amerika mato naudą kultūriniai bendradarbiauti, tai mūsų pareiga tas pastangas remti.

Nuo to laiko, kai sutartis su sovietais pasirašyta, per 45,000 JAV piliečių, jų tarpe ir lietuvių, lankėsi Sov. Sąjungoje ar jų pavergtuose kraštuose. Kas čia gyvendamas neužsikrėtė komunistinio bacilomis, tai nuvykęs į komunistinį "rojų" tikriausiai išliko ištikimas Amerikai. Tiek JAV, tiek Sov. Sąjungoje gyventojai nori vienas kitą pažinti. Tai matome iš to, kaip gausiai šiapus ir ten lankomos parodos, koncertai ir kt.

NORI LIETUVOS LIETUVIŲ GEROS VALIOS

Retkarčiais JAV menininkai (ne lietuviai) užsuka ir į Vilnių.

Kartą, kai užklausiau kult. ryšių direktorių Valst. Dept., kaip tai atsitinka? Jis atsakė:

Norime įsigyti ir Lietuvos žmonių tarpe geros valios..."

Vien Amerikos filmų rodymas Lietuvoje, jų tarpe "Seven brides and seven brothers", kurioje vaidina mūsų Rūta Lee-Kilmontytė, parodo, kad Amerika jau bendradarbiauja... su Lietuva.

Ar dabar dėlto protestuosime prieš Ameriką, kuri nepripažįsta Lietuvos okupacijos, priglaudė tūkstančius lietuvių, išlaiko Lietuvos Balsą ir kitas įstaigas? Ne, mes taip nedarysime!

Po iškilnių pas Maryland gubernatorių J. Millare Tawes Annapolyje, Baltimorės lietuviai aplankė lietuvišką ažuolą, kurį pasodino Lietuvos Pasiuntinys P. Žadeikis 1936 m. Geroje Amerikos žemėje bujoja ne tik lietuviai, bet ir ažuolas, kuris, 26 metų bėgyje iš šešiapėdžio ažuolaičio išaugo į aukštą ažuolą ir savo šakomis gaubia lietuvių būrį.

Vatikane prasidėjo Bažnyčios susirinkimas

Spalio 11 d. Vatikane pradėtas istorinis Bažnyčios suvažiavimas, kuriame dalyvauja iš viso arti 2,600 katalikų hierarchijos narių, nežemesnio rango kaip vyskupo.

Pasaulio spauda, pabrėždama, kad šis susirinkimas yra toks retas, jog tik dvidešimt tokių buvo sušaukta per pastaruosius du tūkstančius krikščionybės metų, nurodo, kad svarbiausias susirinkimo tikslas yra **aggiornamento**. Tai paties Popiežiaus Jono XXIII apibūdinimas, reiškiantis modernizaciją.

Suvažiavimo nutarimai palies ne tik gyvenimą, maldą, bet ir klekvieno kataliko discipliną. Jie nustatys ir jų pažiūras kitų krikščionių atžvilgiu ir bendrai visais pasaulio klausimais.

Popiežius, kaip ir daugelis jo patarėjų, viliasi, kad šiuo susirinkimu gali būti palankiai paveiktos ir protestantų bei ortodoksų bažnyčios ir kad ilgainiui jie visi gali apsigungti į vieną bažnyčią. Spaudos pranešimais, susirinkime kaip svečiai-stebėtojai jau dalyvauja apie 50 tų bažnyčių atstovų.

Suvažiavime gali būti paliešti beveik visi kataliko gyvenimo klausimai. Jo disciplinos srityje bažnyčios atstovai gali sumodifikuoti bažnyčios įstatymus dėl kunigų celibato, hierarchinio iškilmingumo, dėl žuvies valgymo penktadieniais, kunigų aprangos, lotynų kalbos naudojimo per mišias, dėl uždraustų knygų indeksu (Index librorum prohibitorum) ir kt.

Nors Bažnyčia ir negalės šiame susirinkime atšaukti tikėjimo dogmų, kurias yra paskelbę ankstyvesni susirinkimai, tačiau Bažnyčios atstovai gali formaliai pabėbėti, kad dar nesąs tartas paskutinis žodis dėl Bažnyčios atskleistų tiesų ir jie gali bandyti naujoje šviesoje žvelgti į tokias doktrinas kaip Popiežiaus neklaidingumas, arba dėl Kristaus buvimo Eucharistijoje, dėl gimtosios nuodėmės ir pan.

Suvažiavime taip pat bus

peržvelgtos ir nūdienės Bažnyčios problemos ryšium su mokslo ir technologijos pažanga, moraliniais pagrindais, sekularizmo abuojumu religijai, industrijos pažanga ir jos įtaka miestams, automatizacijai, pagaliau "šaltuoju" karu, tarptautine politika ir kt.

Suvažiavimas vyksta šv. Petro bazilikoje, kuri atitinkamai pertvarkyta. Oficiali susirinkimo kalba yra lotynų kalba, o susirinkimo darbus užrašys 41 stenografas, kurie specialiai pasirengę lotynų kalbai. Praeityje visuotiniai Bažnyčios susirinkimai buvo šaukiami kokiam nors pavojui iškilus, kokiam erėzijai, schizmai, ar vietiniams bei išoriniams veiksniams priverstus susirūpinti reformom.

Šiuo metu R. katalikų Bažnyčia renkasi tokiu momentu, kada atrodo, jog niekad jos nebuvo tokia galinaga, kaip dabar. Jos narių dabar priskaitoma 50 milijonų visame pasaulyje, o dvasininkų esama per 400,000, vienuolių — 900,000.

Bet Bažnyčios gyvenimo stebėtojai sutinka, kad šisai susirinkimas įvyksta ir tam tikru Bažnyčiai pereinamuoju laikotarpiu, kada jįnai ieško tikros ir tinkamos krypties, kad galėtų išsieti iš nūdienio intelektualinio ir socialinio neramumo.

Popiežius, kuris ypatingai rūpinasi, kad susirinkimas būtų darbingas, yra išsireiškęs, kad susirinkimas

galys užtrukti "porą ar trejetą metų." Betgi manoma, kad pirmoji sesija užtruks, turbūt, ligi gruodžio 8 d. Po Velykų, manoma, susirinks antroji sesija, o jei reikėtų trečios sesijos, tai, turbūt, ji susirinktų tik 1963 m. rudenį. Kaip apskaičiuojama, jau ši sesija Vatikanui kaštuos per šešis mil. dol.

Susirinkime dalyvauja atstovų ir iš "Tylinės bažnyčios." Šitaip Vatikano vadinama bažnyčia už geležinės uždangos. Jos atstovams Popiežius kreipė ypatingo dėmesio ir jį jau parodė Lenkijos kardinolui Wyszynskui, kuris į susirinkimą atvyko su 11 atstovų.

Iš 85 kardinolų tetrūksta kardinolo Mindszentis, kuris, vengrų komunistinio režimo nutėistas ligi gyvos galvos, nuo 1956 m. gyvena JAV ambasadoje Budapešte.

Spauda minė tris delegatus iš Vengrijos ir Čekoslovakijos ir keturis iš Lietuvos.

Faktas, jog komunistai jiems visdėlto leido vykti į susirinkimą, kai kurių spaudos agentūrų aiškina mas kaip komunistinių režimų nuolaida pasaulio katalikų opinijai.

APAČIOJE: Vatikano bažnyčios susirinkimo iniciatorius Popiežius Jonas XXIII pirmininkauja viename posėdžiu, aptariant susirinkimo parengiamuosius darbus.

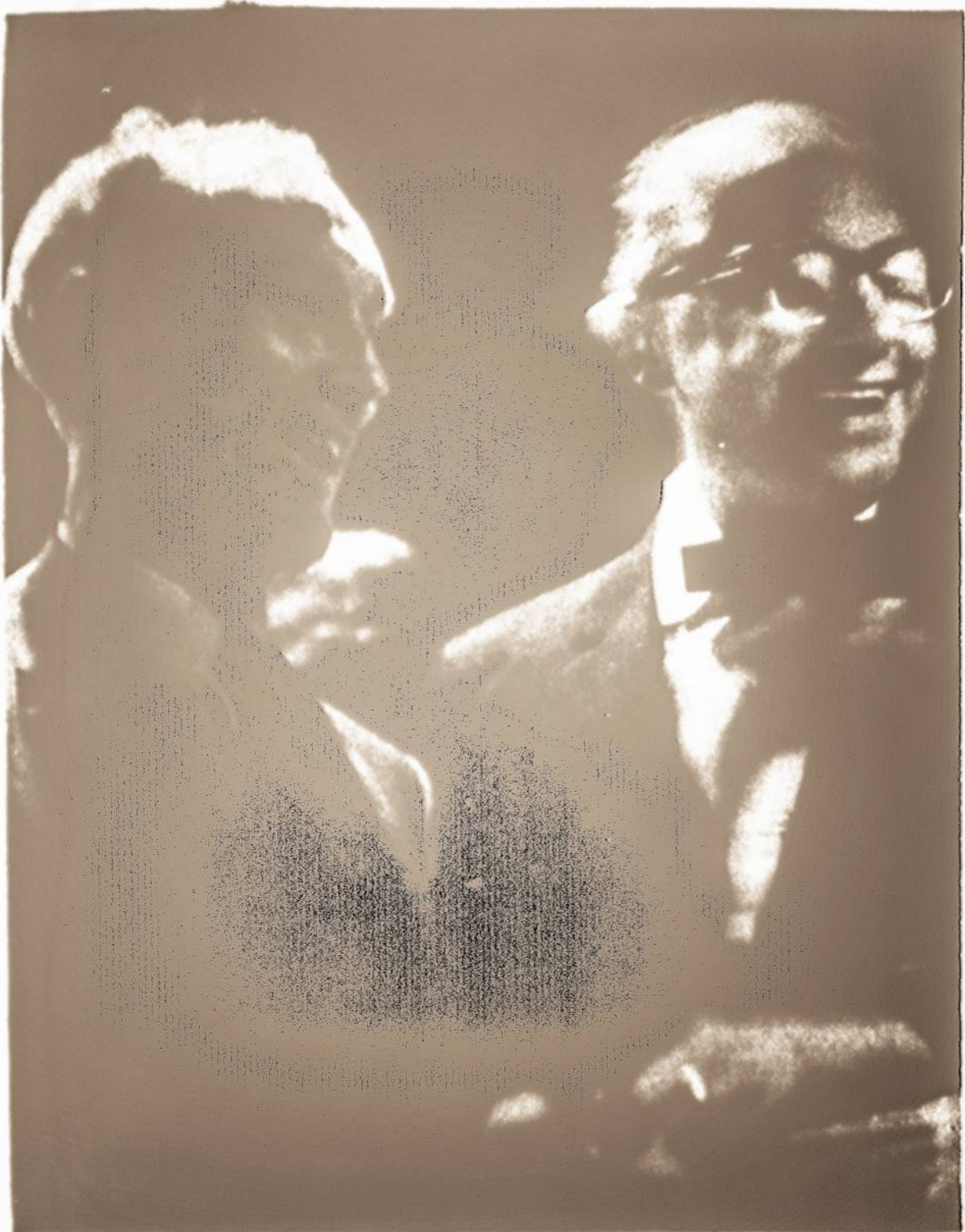

TORONTIEČIŲ KONCERTAS BROOKLYNE

"VARPO" choras iš Toronto koncerto metu: diriguoja Stasys Gailevičius, kairėje dainuoja solistas Vaclovas Verikaitis.

Vyt. Maželio nuotrauka

Toronto "Varpo" koncerte - iš k. į d. kartu su choristais atvykęs dailininkas T. Valius ir koncerto rengėjas J. J. Stukas. Dail. T. Valius buvo specialiai atvykęs į New pasitarimams dėl Juozo Tysliavos "Tava nouson" (Tėve mūsų) leidinio, kurį jis baigia iliustruoti. Knyga numatoma spausdinti Europoje ateinančių metų pavasarį, jeigu bus sukelta užtektingai pinigų leidimo išlaidoms padengti.

ATSIUSTA PAMINETI:

SULAUŽYTOS DIENOS — Juozo Parojaus eilėraščių rinkinys, viršelis ir iliustracijos M. Žukauskienės, išleista Nida Press, London, Kaina \$2,00.

TĖVYNĖJE IR PASAULY

— Kan. A. Steponaitis, prisiminimai ir apybraižos, 1962 — Maironio metal — Spaudė Tėvų Pranciškonų spaustuvė Brooklyne. Kaina nenurodyta.

Senovės Lietuvoje daug nežinojo

"Rodos, turėsime pripažinti, kad visko niekad nesužinosime. Kaip Lietuviam pavyko iškilti viena vyraujančių valstybių Rytų Europoje — žinome. Bet iš kur jte tam pajėgų sėmėsi — dar ir šiandien nėra mums visai aišku."

Taip sprendžia vokiečių prof. M. Hellman savo rašinyje "Zu den Anfaengen des Litauischen Reiches" (Apie Lietuvos valstybės pradžią), paskelbtas Muenchene einančiame istorijos žurnale "Jahrbuecher fuer Geschichte Osteuropas" (nr. 2, 1956, p. 159-165).

Mūsų istorikų daugumai pajėgos buvo didieji kunigaikščiai, ypač Gedimino šaka. Žinoma, be didvyrių nėra didvyriškų darbų. Napoleonas tikėjo, kad avinų būrį vedas liūtas daugiau padarys, negu liūtų pulką vedas avinas. Dideli ivykiai istorijoje kaip tai sutampa su didelių vyrų atsiradimu. Tačiau naujieji ekonomijos ir sociologijos mokslai, visgi, liepia dėmesio kreipti ir į ne taip didelius žmones. Norėtu, kad pasvarstytumėn ir krašto visuomenės sudėtį, jos darbingųjų ir turtus gaminančiųjų bei tvarkančiųjų sluoksnių norus, siekimus ir veiklą.

Tokiu būdu, atiduodami pilną garbę Mindaugui kaip pirmajam mūsų istorijai žinomam Lietuvos valstybės ikūrėjui (1236 m?), turime pasižiūrėti ir į to meto mūsų tautos visuomenės sluoksnių susiklostymą, į krašto ūkį, į turtų gamini- mo ir suvartojimo santykius, nes ir šitie dalykai, greta išorės politinių-ekonominių sąlygų, skatino

Mindaugą ir vyriausiu kunigaikščiu-valdovu pasidaryti ir Lietuvos valstybę kurti.

Visi, rodos, pripažins, kad, bendrai kalbant, lietuvių tauta nėra ypatinga išimtis Europos tautų šeimoje. Ji, be abejo, pergyveno tokių istorinių išsivystymo laipsnių, kuriuos ir kitos tautos, stipriau ar silpniau, patyrė. Todėl lietuviui istorikui teisėta pasidairyti pas kitas tautas ir ten pasileškoti ko nerandame mūsų istorijos šaltiniuose tolygiais istorijos tarpsniais. Smulkmenos, aišku, gal bus skirtingos, bet bendri bruožai — labai panašūs.

Okupanto kontrolėje keli vyrai parašė Vilniuje 1958 m. išleistą "Lietuvos istoriją," kur veik kiekviename puslapyje mirga žodis "feodalinė Lietuva." Jurginis ir Žlugžda tokia energija žodį "feodalinė" linksniuoja, kad neliko pajėgų parinkti vaizdų, kurie dalyką "kūnu ir krauju" aprūpintų. Įdomu, kad archeologui P. Kulkauskui aprašyti Lietuvos dviejų tūkstančių metų tarpsnį (paleolito, neolito, žalvario ir geležies amžius) "politikai" tedavė 12 iš 520 knygų puslapių.

Feodalizme tik dalis tiesos. Visos Europos valstybės — net nuo visko veik visada amžinai atsilikusi maskoliška Rusija — išgyveno istorijoje tarpsnius, kuriuos istorikai teisėtai vadina feodaliniais. Tiesa, yra mokslo vyrų (kaip Yale u-to prof. Karlas A. Wittvogel veikale "Oriental Despotism") manančių, kad Rusija negyveno tikru feodaliniu gyvenimu, bet buvo

"aziatinio despotizmo" šaka, kur valdė, biurokratijos ("činovnikų") pagalba, vienas visagalis despotas-valdovas, kaip buvo, ir tebėra, Kinijoje. Taip manė ir Marksas ir Engelsas.

AR BUVO LIETUVOJE FEODALIZMO?

Kansas u-to istorijos prof. O. P. Backus Muenchene einančiame aukščiau minėtame istorijos žurnale 1958 m. nr. 3, svarsto "Der Rechtstellung der litauischen Bojaren, 1387-1506" (Lietuvos bajorų teisinė būklė). Sako: "Ryškindami 1387-1506 metų Lietuvos ponų ir bajorų privilegijas, teises ir prievoles, klojame kelią spręsti du kitu pagrindinis svarbos klausimu: būtent, ar teisėta šio istorijos tarpsnio Lietuvos visuomeninę santvarką vadinti feodaline, ir ar ji iš tikrųjų buvo pavyzdis to meto Maskvos kunigaikštijai?"

Feodalinė santvarka, kaip dr. P. Grigaitis aiškino, atsiliepdamas į prof. Bačkaus straipsnį, reiškia teisę valdyti valdovo padovanotą žemę su sąlyga atlikti tam tikrą valdovui tarnybą (karišką, teismo, mokesčių išrinkimo, ir t.p.) Feodalinei santvarkai priešiška yra "alodialinė," kur žemės savininkas valdo visai laisvas nuo bet kokių kam nors išpareigojimų. Laikui bėgant, ir feodalinė nuosavybė priartėjo alodialinei, nes apdovanotas savininkas, paprastai, sugebėdavo iškovėti teisę ją amžinai nuosavybėje pasilaikyti — sau ir pėdinams.

Vyt. Sirvydas

Lietuvos reikalas Konstancos bažnytniame susirinkime

KAI ŠIUO METU VYKSTA VATIKANO BAŽNYTNIS SUSIRINKIMAS, LIETUVIAMS GALI BŪTI IDOMU, KAIP JŲ PROTĖVIAI ATSTOVAVO SAVO KRAŠTĄ PRAEITIS SUSIRINKIMUOSE. ČIA DUODAMA IŠTRAUKA YRA PAIMTA IŠ DR. V. DAUGIRDAITĖS - SRUOGIENĖS "LIETUVOS ISTORIJS". TEKSTĖ MINIMAS POPIEŽIUS JONAS XXIII ILGAINIUI PASIRODĖ BUVĖS NELEGALIAI IŠRINKTAS, TAD IR JO VARDAS ANULIUOTAS IR TODĖL TĄ VARDĄ GALĖJO PASIRINKTI DABARTINIS POPIEŽIUS.

"Išgirskite, prašome jus, kurie mylite teisingumą, baisti mūsų spaudą, kuri mus ir mūsų šeimą didžiai sužalojo. Dėl jos labiau reiktų verkėti, negu kalbėti."

Iš žemaičių skundo Konstancos susirinkime

Nuo 1414 iki 1418 metų Šveicarijos miestė Konstancoje vyko bažnytnis surinkimas, vienas iš garsiausių istorijoje. Jį sušaukė popiežius Jonas XXIII, imperatoriui Zigmantui pritariant, bažnytninei schizmai pašalinti (tuo laiku buvo net trys popiežiai) ir čekų bažnyčios reformatoriaus Jono Huso reikalui spręsti. Šiame lyg didžiuliam tarptautiniam kongrese buvo svarstomi ir įvairūs kiti Europos valstybių klausimai, jų tarpe ir lietuvių lenkų bei kryžiuočių byla.

Iš visur privažiavo kardinolų, pralotų, vyksupų, dvasiškių, pasaulinių didikų su vokiečių imperatoriui Zigmantui priešakyje, įvairių kunigaikščių, gausių delegacijų. Čia dalyvavo net mahometonai ir pagonys iš Azijos ir Afrikos.

Po ilgu svarstymų augstasis dvasiškių sinodas pripažino bažnytnio susirinkimo pirmenybę prieš popiežių, 1417 m. išrinko naują popiežių (Martyną V) ir tuo užbaigė schizmą. Huso mokslas pasmerktas, ir jis pats 1415 m. čia pat ant laužo sudegintas, o po metu to pat likimo susilaukė ir jo pasekėjas, lankęsis kiek anksčiau Lietuvoje, Jeronimas iš Prahos.

Lietuvos Lenkijos bylai su kryžiuočiais iškelti atvyko tam tikra delegacija, gavusi atskirus Vytauto ir Jogailos įgaliojimus. Delegacijai vadovavo Gniezno arkivyskupas Mikalojus Trąba, iškalbingasis vyskupas Andrius Laskariūs, Krokuvos universiteto rektorius Povilas Vlodkovičius — du pastarieji žymūs teisininkai — ir eilė pasaulinių didikų. Atstovai nuvyko su tarnais ir 700—800 arklių. Jie vežėsi įvairių dovanų savo reikalui paremti (vėliau dar buvo siųstas imperatoriui Zigmantui tauras iš Lietuvos girių, tik jis gyvas kelionės tikslo nepasiekė, atvežta jo kailis ir mėsa). Išvykę 1414 m. lapkričio mėn. pabaigoje, kitų metų sausio gale jie jau buvo Konstancoje.

Lietuvos reikalais visų augstų atstovų susidomėta. Povilas Vlodkovičius drąsiai kaltino kryžiuočius, išskeldamas visas jų nedorybes, įrodinėdamas, kad jie turi būti laikomi eretikais, nes krikščionybė — meilės mokslą — platina jėga ir smurtu, kad jie klastoja dokumentus ir kt. Jis skelbė augstesnės moralės vardan visų tautų teisę gyventi laisvai. Čia pat buvo įteiktas įspūdin-

gasis Žemaičių skundas (Propositio Samaytarum), į kurį buvo įjungtas anksčiau mūsų paduotas 1407 m. raštas (189-91 psl.) pasaulio gallūnams. Lietuvių lenkų delegacija, kartodama seną Algirdo mintį, siūlė ordiną perkelti į stepes — totorių ir turkų krikščy- ti.

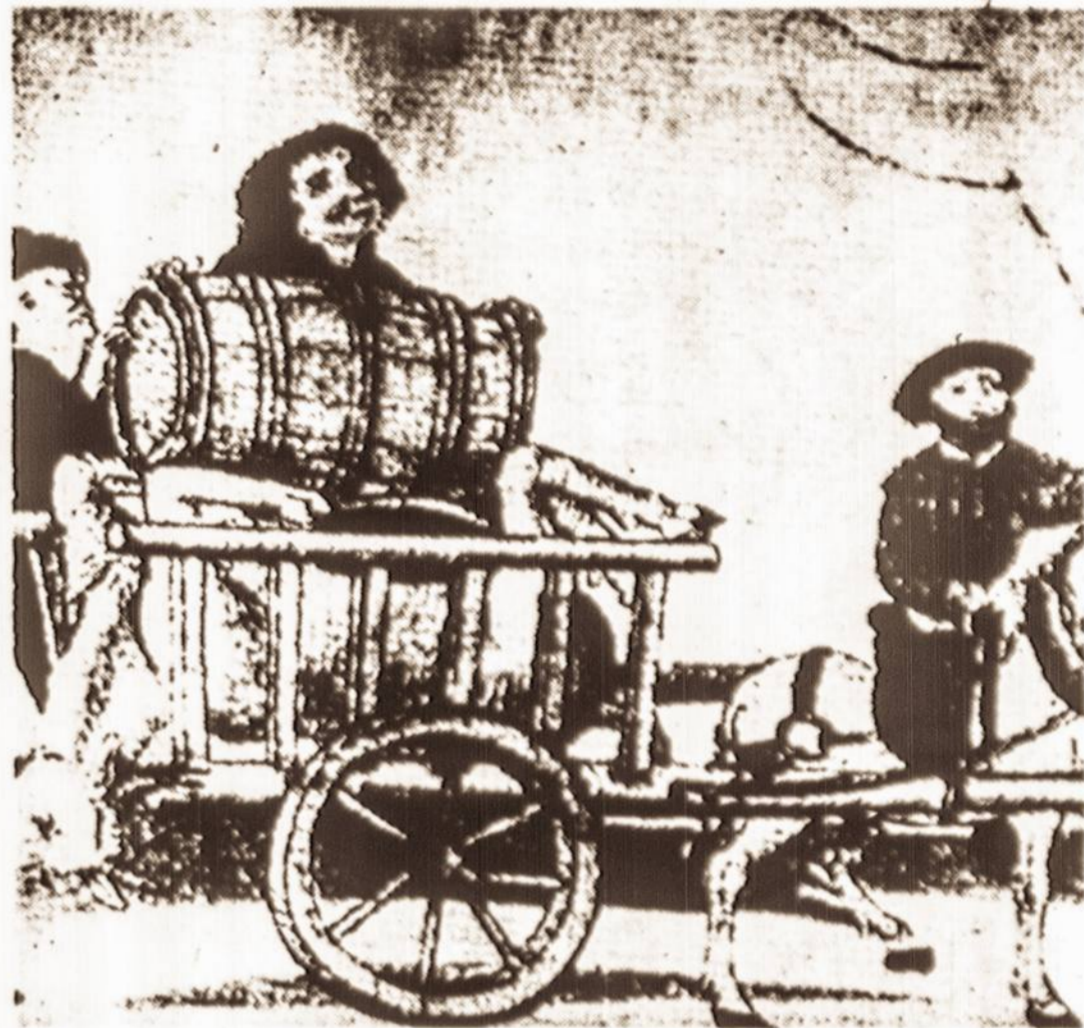
Pasauliui įrodyti, kad lietuviai nėra tamsūs žmonės, bet lygūs vakarų Europos krikščionims, Vytautas sugalvojo rinkinių žeginalų būdą: jis atsiuntė į Konstančą apie 60 rinkinių žemaičių (anų laikų liudijimu žemaičiai buvę dailūs, augšti vyrai), žymiausių šeimų atstovų. Jų tarpe buvo Gedigoldas ar Gedigaudas, Byliminas ar Galiminas ir vienas riteris iš Vilniaus su lenkams nežinomu herbu (geltonais Gedimino stulpais raudoname dugne). Stoję prieš sinodą, jie buvo maloniai priimti, dėstė patirtas iš kryžiuočių skriaudas, įrodė esą krikščionys, o ne pagonys, kaip tatai vis skelbė kryžiuočiai. Jie prašė atsiųsti jiems daugiau katalikų dvasiškių ir globoti jų kraštą.

Kryžiuočiai prieš daromus jiems kaltinimus protestavo, kėlė savo nuopelnus. Jie visur platino vokiečio domininkono vienuolio Falkenbergo paškvilį prieš lietuvius ir lenkus.

Kovoti prieš Falkenbergą mūsiškiams padėjo prancūzų delegacija, nes Flakenbergas ėjo išvien su kitu pranciškonu vienuoliu, Jonu Petitu, tarnavusiu prancūzų priešui, Burgundijos kunigaikščiui, kuris buvo vokiečių imperatoriaus sąjungininkas.

Lietuvių lenkų delegacija įskundė bažnytniam susirinkimui Falkenbergą kaip šmeižiką, ir jis buvo suimtas bei kalnamas Romoje šv. Angelo plyje. Tik viešai atšaukęs šmeižtus buvo išleistas.

Bažnytnis susirinkimas pasmerkė kryžiuočių metodus ir, išklauses žemaičių skundą, nutarė pasiųsti į Lietuvą kardinolą Joną Dominicį iš Raguzos, bet ordiną nesu- tiko jo praleisti per savo žemes. Susirinkimas tada uždraudė ordinui trukdyti susisiekimą ir išsiuntė į Žemaičius pirmiausia dvasiškių būrį, paskiau, 1416 m., Lvivo vyskupą Joną ir Vilniaus vyskupą Petrą — su įgaliojimais steigti Žemaičių vyskupystę. Vytautui buvo parodytas didžiausias pripažinimas, pavadant jo globali Livonijos vyskupijas. Popiežius Martynas V suteikė Jogailai ir Vytautui generalinių vikarų rusų žemėms titulus, paskirdamas juos tuo būdu lyg savo atstovais rusų kraštams globoti. Tai buvo didelė garbė pasaulio akyse. Kryžiuočiams nepavyko Žemaičių bažnyčios atiduoti Rygos arkivyskupo globali, kaip jų buvo stengtasi, nes popiežius paėmė ją tiesioginēn savo globon.

Lietuvos girių tauras, vežamas į Konstančą Šveicarijoje. (iš 15 a. miniatiūros Richentalio kronikoje, Viena, imperatorių biblioteka)

Lietuvos moralinis laimėjimas buvo labai didelis, nors kryžiuočiai susirinkimo nutarimų nepaisė ir bylos nebaigė. O Lietuvos žmonės ta proga gavo pamatyti Vakarų Europą, susipažinti su jos gyvenimu, praplėsti savo akiratį.

Pasinaudodamas Konstancos susirinkimu, Vytautas ten iškėlė stačiatikių ir katalikų bažnyčios unijos mintį. Jau nuo Algirdo laikų ėjusi Lietuvoje kova su Maskva dėl įtakos gyventojams stačiatikiams buvo Vytautui nemaloni ir nuolat Lietuvai grėsminga.

Maskvos įtakai pašalinti 1415 m. Vytautas buvo sušaukęs į Naugardėlį Lietuvos stačiatikių vyskupas, kur jie išsirinko naują Kijevo metropolitą (senasis, Fotijus, buvo apsigyvenęs Maskvoje), graikų kilmės vienuolį Grigalių Cemblaką. Nepripažintas Konstantinopolio patriarcho, jis buvo Vytauto pasiųstas į Konstančą. 1818 m. jis bandė ten kelti bažnytninės unijos klausimą, kuris buvo palankiai sutiktas, tačiau jokio sprendimo nesulaukė. Vytauto sumanymas dar buvo perankstyvas, jis pribrendo tik po jo mirties ir tapo paskelbtas Florencijos susirinkime 1439 m., bet bandytas įgyvendinti tik 16 a. pabaigoje. Tačiau šiuokart jis susilaukė visuotinio susidomėjimo: net Anglijos karalius Henrikas VI siuntė pas Vytautą savo pasiuntinius susipažinti su bažnyčios reformos klausimu.

Bet jau ir patsai susirinkimas baigė savo dienas, kada paplitęs 1418 m. maras priver- tē visus dalyvius išsiskirstyti.

TORONTIEČIŲ "VARFO" DAINOS APŽAVĖTI: Newyorkiečiai spalio 7 d. Jokūbo J. Stuko surengtame koncerte Franklin K. Lane mokyklos salėje. Vyt. Maželio nuotrauka

BROOKLYN ACADEMY MUSIC HALL

Šeštadienio vakare, lapkričio 24 dieną 7:30 val.

KANTATA APIE LIETUVĄ

Žodžiai poeto

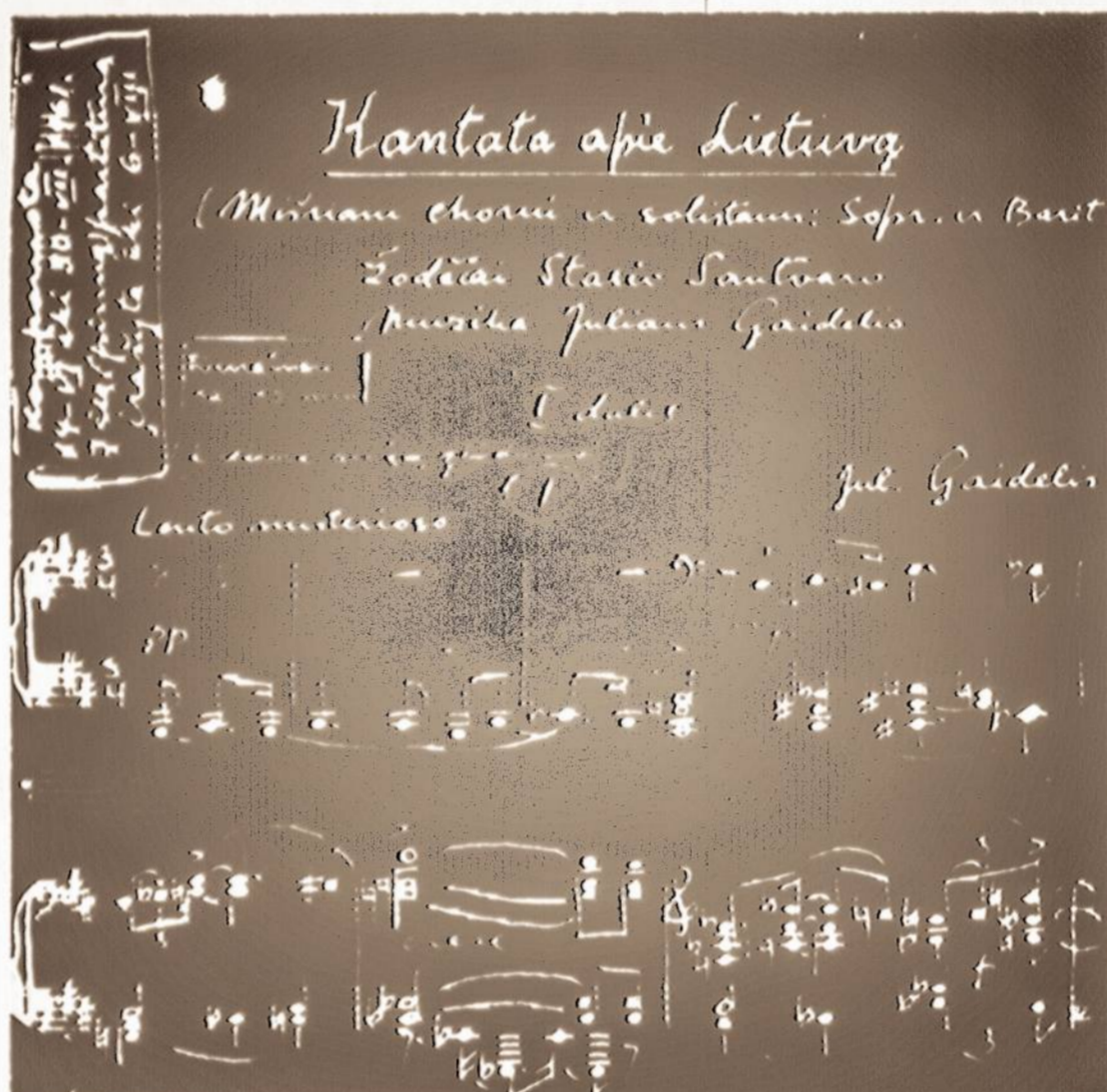
S. Santvaro

Per amžių tolumas tu ateini, mana tauta,
Per kruvinių kovų ir pergalių dienas — —
Esi tu pasaka per amžių amžius nebaigta,
Milžinkapių aukom apdengusi laukų varsnas...

Mes regime tave, kaip žiburį augštų erdvių,
Kaip saulė, tavo veidas juokiasi giedriai — —
Ir girdime gyvybės balsą Nemuno srovių,
Ir kaip tavam danguj apsvaigę čiulba vyturiai!..

Tu būki mūsų godų karalienė išdidi —
Tegu žiedais apsvaigsta girios ir laukai, —
Tegu viltis ugnim užsidega tavoj širdy,
O motina, mes esame tavų vilčių vaikai!..

Per amžių tolumas tu ateini, mana tauta,
Per kruvinių kovų ir pergalių dienas — —
Esi tu pasaka per amžių amžius nebaigta,
Milžinkapių aukom apdengusi laukų varsnas...

Muzika komp. J. Gaidelio

SOLISTAS IR CHORAS

Atverki sutemų angas, o Dieve,
Te saulės auksu žėri tėviškės langai,
Te pumpurai prasikala pro medžių žievę,
Tegu sužvengia grįžtančio pavasario žirgai!..

O Dieve, tu atverk nelaisvės angą,
Te broliai grįžta iš visų, visų kraštų! —
Tegu audėjų staklės vėl seklyčioj žvanga,
Te siela džiaugias seserų ir brolių atrastų!..

Dar laukia Motina prie sodo vartų,
Ir laukia saulės tėviškės žali laukai — —
O Dieve, tu sutrumpink laiką mūsų kartų,
Parodyk ženklus, kad vienų nakty nepalikai!..

O Dieve, mūsų dalios baisią kančią
Nuneški Nemuno negrįžtančia srove! —
Te mūsų širdys didžią laisvės šventę švenčia,
Mes prašome, mes meldžiame, o Viešpatie, tave!..

DAIVA MONGIRDAITE - sopranas

PROGRAMOJE

Bostono lietuvių
mišrus choras

IR SOLISTAI

Nuotraukoje: dalis Bostono lietuvių choro repeticijos metu vad. komp. J. Gaideliui.

STASYS LIEPAS - baritonas

VIENYBĖS TRADICINIS METINS

KONCERTAS

30 LAFAYETTE AVENUE
BROOKLYN 17, N. Y.

BILIETAI

ORKESTRA - \$3.00
BALKONE - \$2.00

Nežinojau, kad aš nieko nežinau

Vienas katalikų laikraš-
tis, prisimindamas Lietu-
voje gegužės mėnėsį, gerė-
josi ir džiaugėsi, kaip būda-
ve gražu, kai kaimo gyven-
tojai kas vakaras susirink-
davo į gegužines pamaldas.
Tas priverė ir mane prisiminti.
Aš prisiminsiu carinės
Lietuvos žmonių gyven-
nimą.

Tiesa, po caro batų tam-
siam kaimiečiui buvo gražu
ir linksma, Gegutė kukoja,
varlės kvarkia, lakštutė per
naktis čiluba.

Gegužės mėnėsį, būdavo,
merginos seklyčioje pada-
rydavo altorių, o mes pasi-
kabindavome lentą ir, laikui
atėjus, daužydavome su
kuolu, tai budava mūsų
"varpai," šaukią į "Majuf-
ką."

Suklaupę giedodavome li-
tanią ar kitas giesmes.
Kalmynai Petras ir Antanas
pykosi ir bylinėjosi dėl žemės,
pamaldų atsisotojo An-
tanienė ir spyrė klūpan-
čiai Petrienei: pastaroji iš-
sitiesė ant grindų.

Kryžiaus dienomis su-
klaupdavome po kryžimi ir
giedodavome: "Pone Kara-
liau, Dieve Abraomai, davanok
mums gerus metus." Pa to, visi
bučiuodavome kryžių. Kai An-
tanienė bučiavo kryžių, Petrienė,
atsilgydama, smogė Anta-
nienei į pakaušį ir suplojo į
kryžių nosį.

Po to, tęsdavosi keletą
valandų pletkai. Tai tokios
būdavo pas mus gegužinės...

Mūsų Kavarsko miestelis
stovi labai gražioje vietoje,
ant šventosios upės kranto.
Saly klebonijos iš kalno
trykšta Šaltinėlis. Į Šv. Jono
atleidus čia suvažiuodavo
tikstančiai maldininkų, ir
daugybė kunigų.

Sįntai sveikatos ieškoto-
jų, apgulę šaltinėį, vieni
prausėsi, kiti žaizdas maz-
gojo, tretė tą vandenį gėrė.
Ir niekas tų sveikatos ieš-
kotojų neįspėjo, kad jie vie-
toje sveikatos persiveš
daugiau ligų.

Dar atsimenu trijų buvu-
sių kunigų vardus, vadina-
mus Kamindoriais. Pirmas
buva Belezaruskas, ramus
kunigėlis, per pamokslą
kaimiečių nebardava, bet
žmonėm nepatiko, nes kale-
dojant pirmas žodis: "Niech
bėdzle pochwalony." Kai
niekas nieko neatsakydavo,
tada pradėdavo kalbėti lie-
tuviškai.

Antras — Paidokas, aukš-
tas liesas, geras pamokslin-
inkas ir "meditacijų" skai-
tytojas, mėgo medžioti ir
staliaus amatą.

Trečias — Vānagėlis, ge-

ras iš geriausių, jis turėjo
šunėlį vardu "takslukas."
Kalėdodamas katakizmo ne-
klausinėjo, nes nebuvo lai-
ko.

Kartą jis surinkęs visą
kaimo kalendą atidavė varg-
šei našlei, ir už tai gavo nuo
Diekano "karčių pipyrų."

Viena sekmadienį jis pa-
skelbė: Kas nemokes pasi-
rašyti vardo, kalėdojant, to-
kiems jis neduos kvitelio.

Ir sujudo kaimas. Būdavo
susirenkame pas kurį nors
ūkininką, apgulame stalą ir
mokomės rašyti.

Tai buvo linksmiausia ir
naudingiausia "mojufka" be
apykantos ir pletkų.

Kalėdodamas, jis paklaus-
davo vardo, ir rašyk pirštu
ant stalo, o ji žiūrėdavo.
Gaila, kad tokių kunigų ne-
daug buvo.

Laikas bėgo, už metų
kitų būsi šaukiamas į rusų
kariuomenę. Kas daryti? Slapta
bėgti į Prūsus, o iš ten į
Ameriką ar legaliai išvažiuoti?

Legaliai išvažiuoti reikia
gauti "žagraničną paspor-
tą." Kur jis gauti ir kas jį
duoda, niekas kaimo nežino-
jo. Reikia eiti pas Jankelį.
Pora rublių ir "žagranič-
nas pasportas" rankose.

Gaves pasą, jaunas tam-
sus jaunuolis plaukia per
Atlanto laimės jieskotį.
Perplaukus vandenyną, čia
reikia pasisakyti kas esi:

Vardas ir pavardė?

— Ivan Šlaukoff.

— Tautybė?

— Katalikas.

Ir privažiavame kelios
dešimtys tokių katalikų ir
apgyvenome visą Jackson
Ave., Long Island City.

Visi priklausėme prie
Maspeth parapijos kurioje
klebonavo kunigas A. Milu-
kas.

Čia buvo tamsu ir juoda,
joks laikraštis neatėdavo.
Nežinau koku būdu į mano
rankas pateko Vieniybė, ku-
ria redagavo I. O. Širvydas.

Pradėjau skaityti ir pa-
milau. Vieniybė ištraukė
mane iš tamsybės miglų ir
parodė, kad aš nesu rusas,
o lietuvis.

Iš Vieniybės sužinojau,
kad mūsų tėvynė Lietuva
kadaise buvo didelė ir galin-
ga valstybė nuo Baltijos iki
Juodųjų Jūrų.

Per Vieniybę pažinau Lie-
tuvą ir jos garbingą praeitį,
pažinau Ameriką ir Ameri-
kos lietuvių gyvenimo, ju
kovą už Lietuvos laisvę kaip
pirmiau, taip ir dabar.

Kai dabar pažitūriu į
praeitį, net gėda ima, kad
aš nežinojau, kad nieko ne-
žinau.

J. ŠIAUCIŪNAS

Ellenville

JULIAUS IR NELĖS PAKNIŲ 50 METŲ

VEDYBŲ SUKAKTIES PUOTOJE

VIRŠUJE: Už stalelio, už
baltojo... Nelė Paknienė su
svotu Vėlyviu skaito sveiki-
nimus jos 50 metų vedybų
sukakties proga. Jai iš deš-
inės Julijus Paknys, nuotrau-
kos kairėje - svočia Garo-
lienė.

KAIRĖJE: Žymūs veikėjai
jungiasi prie sveikintojų ir
Paknių bičiulių jų sukakties
minėjime spalio 7 d. Iš k.
į d. kongresmonas Rodino ir
adv. K. Paulius, vadovavęs
programai.

KAIRĖJE: Newjeršietis Al-
binas Trečiotas Pakniam
jų 50 vedybinio metų suka-
kties šventės proga, reiškia
savo linkėjimus. Iš k. į d.:
O. Gudienė, I. Trečiokienė,
A. Trečiotas ir S. Gudas.

APAČIOJE: Bičiuliški lin-
kėjimai sukakties proga:
Newarkietis J. Kralikauskas
sveikina Nelę Paknienę,
prieš tai pasakęs viešą svei-
kinimo kalbą Paknių 50 me-
tų vedybinio gyvenimo su-
kakties paminėjime, įvyku-
siame spalio 7 d. Kearny,
New Jersey.

KVIEČIAME VISUS NEWYORKIEČIUS
ATSILANKYTI JUOZO MIKLOVO PRANEŠIME
APIE GYVENIMĄ OKUPOUOTOJE LIETUVOJE

SPALIO 20 D.

Šeštadienį 6 val.

APREIŠKIMO PAR. SALĖJE, BROOKLYNE

N. 5th ir Havemeyer St.

PO PASKAITOS BUFETAS

ĮĖJIMAS SUAUGUSIEMS \$1.50, MOKSLEIVIAMS \$1

LIET. MOTERŲ ATSTOVYBĖS NEW YORKO KLUBAS

Gimtąjį kampelį prisimenant...

Senasis Trumpaičių sodžius

Tęsinys

PRANAS NARVYDAS

Pas juos buvo viena sena knyga su odiniais apdarais, nepamenu, kur spausdinta. Menu, kad buvo 1780 metų ar panašiai. — "Sv. Jono Apsireiškimai." Rodos, vyskupo Gledraičio aprobuota. Šiuo metu apie tą knygą niekur neteko matyti atsiliepimų.

Pleminuku būnant, su tėvais vykdavom į šv. Roką atlaidus Gruzdžiūse. Gruzdžiūse gi šv. Roką atlaidai sutraukdavo daugybę maldininkų iš plačių apylinkių. Sakydavo, kad šv. Rokas stebuklus darydavo. Gydydavo nuo visokių žaizdų ligonis, užtat visokie raišai, žaizduoti, lazdas ir ramščius nešini, suplaukdavo šimtais. Šv. Roką statulą apriūdavo visokiais raišteliais bei kaspinėliais tą, kūno dalių, kurią reikėdavo gydyti. Po pamaldų, tuos raištelius nusiėmę, sau riūdavo ant skaudamų vietų. Ar kam pagelbėdavo ar ne, nežinau!

Grįždamį Gruzdžių — Skaitstgirio vieškeliu, užvažiuoju į Trumpaičių sodžių pas motinos seserį į svečius. Seklyčioje pietavome. Popiet svečiams išėjus, aš likau vienas, ir besižvalgydamas pamačiau palubėje po balkiu vortinklais aptrauktą lyg kortų kaladėlę. Pasidėjęs kėdę priliptau ir mano nusistebėjimui ištraukiau vieną Aušros nr. ir nepamenu kokiu metų Aušros kalendorių. Tokių knygų niekada nebuvau matęs, ir nors nežinojau kas ta Aušra. Tačiau buvo labai idomu kažką nepaprasta rasti. Be "šventųjų gyvenimų" ar retkarčiais gaunamų iš prūsų parneštų kalendorių kitko netekdavo skaityti.

Bijau, kad tetėnas nepamatytų. Slėpdamas nusisėdau savo vežimėn ir gerai paslėpiau. Kai grįžau namon, tai degiau nekanturum ir pripuolamai skaičiau po keleta kartų. Buvo labai idomu ir lyg nesuprantama. Ką skaičiau, tam visiškai tikėjau. Tikėjau ir kalendoriuje reklamoms. Skaičiau apie senovės praeitį, senus Lietuvos dievus, senovės Lietuvos piliis. Buvo rašoma, kad mūsų, esą, randama iš senovės užsilikusių nuo sunaikinimo akmenis kirvelių, perkūno kulčių ir kt. Pradėjau tuo domėtis ir dirvose rankloti visokios išvalzdos akmenis. Iš tikro, nežinojau kokie tie kirveliai, nei tos perkūno kulkos.

Skaitydamas apie senovės Lietuvos piliis, nuo savo senučio buvau girdėjęs, kad dar baudžiavos laikais, raunant kelmus Vaidminų dvaro beržynė, buvęs rastas surūdijęs retėžis. Na, manau sau čia jau tikrai senovės piliis liekanos. Dienovydį bandą parginęs, postovio laikų, pasiėmęs kastuvą nudūmiau daugiau trijų kilometrų kelią, ir prie upeliuko sumanią laimikio pabandyti.

Kastau gerą pusvalandį. Juo gilyn, tuo niekad nejudintas molis. Man šis žygis nepavyko. Akmenis vis renku, nešu namon ir gražiai dedu apie ovelę, o tų akenų tikrai ivairių būta.

Emė sklįsti gandai, kad atsiradusi nauja "viera." Esą, susidarę būriai, nebetikį į Dieva, nei į velnią, nei į bažnyčią ir skaitą bedieviškas knygas. Daug vėliau sužinojau, kad tas pletkininkas — Dviejaičių so-

džiaus vienas bemokslis berniokas, prieš keletą metų išvykęs į Ameriką ir gyvenantis Chicagoje, atrasė saviesiems laišką ir prirašė visokių kvailių. Rašęs, kad pas juos atsiradusi nauja, "šliuoptarnų viera." Tai toji persimetusi ir į mūsų apylinkę. Vienas nuo kito tuos gaudus dar labiau praplėrė, ir kas tik skaitydavo kokią pasaulinę knygėlę buvo įžiūriamas kaip naujosios "vieros" narys.

Kaip jau minėjau, rankiojau visokius akminėlius, norėdamas surasti perkūno kulką ar kirvelį. Nei nepastebėjau, kad jau ir mane pradėjo įtariamai žiūrėti. Pas mus tarnavo mergina vardu Viktorija, Ji, matyt, kam buvo prasitarusi, kad aš renku įvairius akmenis. Dėl to ir prasidėjo kuždėjimas ir sėkimas; ar einu į bažnyčią, ar meldžiuosi. Mano tėvai buvo karštai tikintieji, bet neturėjo jokio supratimo apie tautybę. Be maldaknygės ir "šventųjų gyvenimo" kitų knygų nepripažindavo.

Pradėjom iš čia bei ten gauti "Tėvynės Sarbą" ir kitų knygelių. Susidarėm trys skaitytojai; aš ir mano pusbroliis Gabrys ir Antanas Sližas, kuris jau buvo vyras per 20 metų. Prie jo niekas nekibdavo, tik prie mudviejų su pusbroliu.

Kaip tėvai sužinojo apie naują "viera" ir pasaulietiškių knygų skaitymą, tai nebeduodavo ramybės. Tiek įgrįso tie pamokslai ir knerkimai... Kartą Skaitstgirį iš bažnyčios išėjus, pašventory matau būrelį sustojusį ir kažką karštai besėkantį. Prieinu ir aš, ir tokį pusberniuką niekas nekrepė dėmesio, ir pašnekesys eina. Klausau ir savo ausimis netiktu kalbos apie mane ir mano pusbroli, naujos "vieros" platintojus.

Pasakotojas tikina, kad iš tikrų šaltinių turįs žinių apie tą "viera" ir jos platintojus. Girdi, sodžiaus galė pasistatę didelį akmenį, kurį garbinę, ir iš lauko pereidami parnešę, po akmenį ir dedavo aplink. Šventomis dienomis per pačią sumą — pakilėjimą lipinėje stogais. Ko lipinėje, nepasakė.

Kaip pačioje Žemaitijoje, taip ir pakraščiuose, ilgai dar buvo užsilikę senovės stambeldystės. Tūli papročiai, kurių nei krikščionybė neįstengė išrauti iš žmonių sąmonės, nors daugelį mūsų senovės istorinių liekanų svetimieji tikėjimo skelbėjai sąmoningai sunaikino. Imkim ugnies garbinimą. Motina, jei pamatydavo, kad mes, vaikai, į ugnį spiaudavome, bardavo. Sako, tai šventa ugnelė ir taip nedera. Krosnį kūriant žaliomis malkomis, jei pradėdavo malkos kaisdamos šnypsti, liepdavo kalbėti "amžiną atilsį." Esą, "dūšėlės" ten suvarytos kenčia.

Velykų ugnies šventinimas pritaikintas krikščionybėi iš sambeldystės laikų. Kai buvome pleminukai, kunigui ugnį pašventus, griebdavomės ugnį nešti namon, kad gyvą, neužgesusią parneštumėm. Geriausia tam tikdavo senas pantis. Parnešus tėvas, ugnį atgaivinęs, sudėdavo į puodynę, užpildavo ant to devintinio vainikėlio žolėlėmis ir išsmilkydavo visus trobesius idant vasaros perkūnas netrenktų.

Bus daugiau

Tėvynės Mylėtojų Draugijos

3 kuopos veikla

Spalio 6 d. įvyko TMD 3-čios kuopos (Didž. New Yorko), visuotinis narių susirinkimas, kuriam pirmininkavo P. Dagys, sekretoriauvo A. Butaitė.

Susikaupimu buvo pagerbti kuopos mirę nariai: J. Ambraziejus, R. Sidzikauskienė, J. Dagys.

Išklausius kuopos pirmininkės B. Novickienės pranešimo, nutarta; remti TMD centro valdybos pastangas knygal "Tėvų žemės aprašymas" — išleisti; esant galimybei, pasiųsti savo atstovą į šauklamą šių metų spalio 20, 21 d. seimą, Chicagoje; naują valdybą prašyti nustatyti atelies darbų planą; negalint į seimą savo atstovo pasiųst, patsveikint ilgametį TMD veiklęją Ministerį B. Balutį.

Susirinkime atnaujino savo narystę vyresniosios kartos tėvynainės; SLA sekretorė Bronė Pivaronenė, ir žinoma visuomenės veikėja Ieva Mikolainienė, našlė garsaus knygnešio V. Mi-

kolainio, kuris savo laikų prisidėjo prie dr. V. Kudirkos raštų išleidimo. Naujais nariais įstojo: V. Čečetienė, L. Sparauskienė, ir jaunosios kartos atstovai: A. Butas ir A. Butaitė (abu aukštusios mokslius baigę New Yorke).

Išrinkta nauja kuopos valdyba: Birutė Novickienė — pirmininkė, Pranė Lapienė I vicepirm., Jonas Rutkauskas II vicepirm., Liucija Sparauskienė — sek., Anatolius Butas — išd.

Po susirinkimo buvo apžiūrėta TMD išleisčių knygų parodėlė, kurių dalį kuopai paskolino TMD sekretorius M. Kasparaitis. Šeimininkai Novickiai visus svečius ir viešniais pavalšino skania kavute. Kor.

Po I Pas. Karo \$100,000 Lietuvių Salė Detrote atiteko apylinkę užplūdusiems portorikiečiams. Lietuviai dabar iš čekų už \$46,000 pirko namą, kurį padarysą Lietuvų Namu.

LISAUSKŲ MAISTO KRAUTUVĖ

Lietuviški sūriai, juoda duona, aukštos rūšies rūkyti kumpiai, dešros ir skilandžiai pigiomis kainomis
Prekes siunčiame ir per paštą

Martha & Peter Lisauskas
64-09 56th Road Maspeth 78, N. Y.

Telephone: TWining 4-8087

Winter Garden Tavern Inc.

Vytautas Beleckas, sav.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)
Telefonas: EVergreen 2-6440
Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

Brooklyno operos spektakliai

SAT. EVE.
Oct. 13th

LA TRAVIATA

Olivia Bonelli — Judith Mallin — James Wainner — Edoardo Assali
Gene Boucher — Glen Ellsworth — Edward Watts — Carlo Moresco, Conductor

SAT. EVE.
Oct. 20th

AIDA

Rina Telli — Jean Sanders — Eddy Ruhl — Arthur Budney — Jon Salvador
Jan Tomere — Carlo Moresco, Conductor

SAT. EVE.
Oct. 27th

RIGOLETTO

Frank Guarrera* — Elaine Eden — Jean Dais — Irwin Densen — Ruth Carron
Robert Falk — Anton Guadagno, Conductor

SAT. EVE.
Nov. 3rd

LA BOHEME

Josephine Guido — Claire Alexander — Enrico Di Giuseppe — Robert Falk
Ercolo Bertolino — Luis Pichardo — Edoardo Assali — Anton Coppola, Cond.

SAT. EVE.
Nov. 10th

CARMEN

Jean Sanders — Carlos Barrera — Ercolo Bertolino — Karol Loraine
Irwin Densen — Gene Boucher — Roy Hausen — Carlo Moresco, Conductor

BILJETŲ KAINOS NUO \$1.50 IKI \$4.00. SPEKTAKLIAI VYKSTA BROOKLYN ACADEMY OF MUSIC, 30 LAFAYETTE AVENUE, BROOKLYN 17, N. Y. TELEFONAS NE 8-6532.

THE

Tel TAYlor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant
Ona ir Jonas Valaičiai

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniams ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

Sportinės nuotrūpos

EDVARDAS ŠULAITIS

Zlgmas Jukna, garsiosios Vilniaus Žalgirio komandos irkluotojas, Vilniaus Sporto laikraštyje davė platų reportażą iš pasaulio irklavimo pirmenybių Šveicarijoje (joje, kaip rašėme, Žalgirio komanda užėmė II vietą). Aprašymo pabaigoje jis taip žvelgia į ateitį:

"Netrukus ir vėl pradėdame ruoštis naujam sezonui. Gal būt, šiek tiek pasikeis valties įgulos sudėtis: joje tikriausiai neįkluos laikinai kvieisti V. Čiorstovas ir D. Semionovas (rusai, E. Š.). Kas juos pakels — sunku pasakyti. Į tas vietas pretenduoja P. Liūtkaitis, C. Jucys, V. Salyginas, Beje, Jucys ir Liutkevičius gerai užsirekomendavo ir keturvietėje. Na, bet organizaciniai rūpesčiai prasidės tik pavasarį. Kol kas, po trumpo poilsio, ruošimės naujoms batalijoms vandens takeliuose."

XV-je pasaulio šachmatų olimpiada įžengė į baigminę stadiją. Pradžioje buvo varžomasi 4 pogrūpuose, iš kurių po 3 pirmąsias komandas dabar varžosi finalinėje grupėje dėl nugalėtojo vardo. Visos kitos komandos rungtyniauja dėl tolimesnių vietų.

Iš I-jo pogrūpio į aukščiausiąją grupę pateko: Sov. Sąjunga 27,5 tšk., R. Vokietija 21,5, V. Vokietija 21. Iš II-jo pogrūpio — JAV 24, Bulgarija ir Rumunija po 20. Iš III-jo pogrūpio — Jugoslavija 27,5, Olandija ir Českoslovakija po 25. Iš IV-jo pogrūpio — Argentina 29,5, Vengrija 26, Austrija 21. Pažymėtina, jog JAV ko-

mandoje žaidžia ir jausias "Bobis" Fisher, kuris, kaip anksčiau buvome minėję, pastatė didelius reikalavimus komandos vadovaus ir atrodė, jog nerungtyniams. Tačiau jo užsložiavimas praėjo ir į pirmenybes išvyko. Bet JAV komandoje vistiek nesimato kito pajėgaus žaidėjo Reshewskio.

Chicago Lietuvos futbolininkai, dar vis tebekabant plauko "major" divizijoje, spalio mėn. 7 d. įvykusiose rungtynėse sugriebė 2 taškus, nugalėdami vokiečių Fortunos vienuolikę 3:2. Bet ši pergalė lietuvių labai nenudžiugino, nes Hansos komanda, paskutinėms rungtynėms atsivežusi stiprios paramos iš Kanados, sumušė Kickers 6:0 ir suko-vojo su Eagles 2:2.

Šiuo metu iškritimui tebėra pasmerkta tik Fortunos vienuolikė, tuo tarpu kai Lituanica ir Hansa turi po 8 taškus.

Likusiųose dviejuose susitikimuose Hansai yra daugiau vilčių sugriebti tašką (arba kelis), tuo tarpu kai Lituanicos varžovai — Schwaben ir Kickers yra kieti varžovai. Sekmadienio rungtynėse prieš Fortuną įvarčius sukalė M. McCluskey — Mikalauskas 2, E. Skystimas 1. Pažymėtina, jog Lituanica vedant 2:0, vokiečiai sugebėjo padaryti 2:2 ir tik rungtynių pabaigoje buvo įsprausios pergalę atnešęs gabaļas.

Rašančios eilutes, Amerikos sporto mėgėjai pergyveno didelį karštį — taip vadinamas beisbolo "world

BALF CENTRAS GAVO \$10,120

BALFo centras per 3 vasaros mėnesius gavo \$10,120. Per tą patį laiką, isieista per \$20,000. Didžioji išlaidų dalis lietuvių Vokietijoje šalpa (arti \$8,000). Lietuviams šelpti sovietų okupacijoj, Lenkijoj, JAV ir kitur išleista \$7,879. Liepos — rugsėjo mėnesiai centre gauta tik 40,000 sv. pupelių ir surinkta 2,440 sv. vartotų rūbų. Sviestas ir sūris, kurį pažadėjo JAV valdžia, išplauks į Bremeną tik spa-

series." Dėl nugalėtojo vardo šiemet rungsi New Yorko "jankiai" prieš San Francisco "milžinus." Po pirmadienio susitikimo abi komandos buvo laimėjusios po 2 rungtynės ir dar nesimantė, kuri iš jų pirmoji nuskains 4 pergales.

Šiemet labai įtempta kova buvo "National" lygoje, iš kurios dvi komandos pretendavo rungtynių serijai su "jankiais."

Pasibaigus reguliariam sezonui, dvi komandos — San Francisco ir Los Angeles turėjo po lygiai taškų, tad prireikė papildomų 3 susitikimų. Čia San Francisco atstovai 2 kartus sukūle Angelų miesto beisbolininkus ir pateko į "world series."

Lietuvių simpatijos gal daugiau buvo Los Angeles pusėje, nes ten žaidė lietuvių kilmės beisbolininkas Podres, kuris anksčiau buvo patekęs į geriausiųjų Amerikos beisbolo žaidėjų eiles. Jeigu šiemet jo komanda būtų pakliuvusi į "world series," jo pavardė, be abejo, nemaža būtų skambėjusi. Tačiau, deja, likimas kitaip lėmė ir Los Angeles atstovų pinigines bus kiek liesesnės.

* III-sis S. Amerikos Lietuvių stalo teniso "Dešimtuko" turnyras yra rengiamas lapkričio mėn. 10-11 d.d. Londone, Ont., Kanadoje. Turnyras yra pakviesta 14 vyrų ir 12 moterų, kurių atranką padarė Stalo Teniso Komitetas.

lio mėnesi. Liepos-rugsėjo mėnesi buvo nusiųsta 566 ivairios siuntos, beveik \$20,000 vertės. Per okupacinę sieną į anapus buvo pervežta net 190 medžiagų siuntinių, Lenkijos lietuviams pasiūsta 61 vaistų siuntinukas ir 314 rūbų. Siuntinių Lenkijon vertė per \$10,000, tačiau BALFo faktinės išlaidos buvo tik paštas, pakavimo medžiaga, nes drabužius suaukojo geraširdžiai BALFo rėmėjai, kai kurie pridėdami ir kelių dolerių auką persiuntimo išlaidoms padengti.

MOTERU VEIKLA

Lietuvių Moterų Atstovybės NEW YORKO klubas pradėjo savo veiklos rudens sezoną. Šie metai eina 10-mečio ženkle. Mėnesiniai susirinkimai, kaip ir pernai, šaukiami pirmą mėnesio trečiadienį 7:30 val. vak. narės O. Aleknenės bute — 86-22 106th Str., Richmond Hill. Pirmas šio sezono susirinkimas įvykė spalio 3 d.

NEO LITUANAI

Korpi Neo-Lithuania New Yorke valdyba spalio 13 d., šeštadienį, 7 val. vak. White Horse Tavern salėje, 86-16 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. šaukia bendra filiatarių ir senioru sueigą. Dienotvarkėje Valdybos pranešimas, junioru kelimas į seniorus, valdybos rinkimai, metinės šventės, kuri įvyks lapkričio 10 d., reikalai, klausimai ir sumanymai. Dalyvaujama su spalvomis. Dalyvavimas būtinas.

Neužmirškite atnaujinti Vieniybės prenumeratę!

Vincas Tamulaitis su savo te- Agota Ašmontiene, iš Wilkes-Barre, Pa., perėitą savaitę atvykę į J. Stuko koncertą ir ta proga buvo užsukę į Vieni- bę atnaujinti prenumeratos. V. Tamulaitis yra žinomas biz- nieriūs ir veikėjas, ilgametis Vieniybės skaltytojas.

REIKALINGI DARBININKAI fabriko padėjėjai. Patyrimo ne- reikia. Brooklyno rajone. Darbo esama ir naktimis. Mokamos ge- ros algos ir kt. priedai. Rašyti į Vienibę (192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.)

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi. TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gelės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y. Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas Any car - Any age driver ALL FORMS OF INSURANCE

26 COURT ST. BROOKLYN, N.Y. Tel. MAin 4-6400 VA 5-0783

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY 1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA. Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS) 1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA. Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN ĀROMISKIS

(ARMAKAUSKAS) 423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y. KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON 660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y. NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI ĀNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

Vytautas Širvydas, Vienybės redaktorius, su žmona Ona savaitei buvo atvykęs į New Yorką ir viešėjo pas dukrą, su šeima gyvenančią Long Islande. Ta proga buvo plačiau pasitarta laikraščio reikalais. Išvykdami į namus Norton, Vermont, Širvydai buvo sustoję Bostone, kur gyvena jų sūnus.

Vienybės metinio koncerto, įvykstančio šeštadienio, lapkričio 24, pradžia bus 7:30 val. vakaro. Koncertas rengiamas Brooklyno Academy Music Hall, 30 Lafayette Avenue. Tai toje pat vietoje, kur praeitais metais įvyko Vienybės deimantinis koncertas, bet mažesnėje salėje. Visos vietos rezervuotos ir rezervacijos jau priimanos. Plačiau žiūr. 8 psl.

Kun. L. Jankus, J. Galminas, J. Sirusas, A. Kaunas, V. Tysliavienė ir kt. šį penktadienį išvyko į BALFO seimą.

Jakūbas Stukas išrinktas pirmininkauti lietuvių pasirodymo rengimo komitetui Pas. parodoje 1964 m. Tame pat spalio 5 įvykusiame vykdomojo komiteto posėdyje į prezidiumo vice-pirmininkus išrinkti kun. dr. Stasys Valiušaitis ir Antanas Šetikas, sekr. Zenonas Jurys, išd. Romas Kezys ir nariais kun. Lionginas Jankus, Kazys Vasiliauskas, Helen Kulber, Jurgis Sirusas, Vaclovas Butkys ir Vytautas Vaitiekūnas. Pradinėm išlaidom padengti prezidiumas su svečiais A. Vileniškiu, H. Miklu, J. Šileikiu ir Pr. Bruču suaukojo arti 100 dol.

Kun. dr. Stasys Valiušaitis nuo šių mokslo metų pradžios dėsto tikybą St. Leonard High school.

Maspetho Moterų Piliiečių Klubas švenčia 20 metų ir rengia metinę vakarienę ir šokių šeštadienį, spalio 20 d. 8 val. vak. Maspetho Piliiečių Klube, 69-63 Grand Ave., Maspeth, N. Y. Bilietų galima gauti pas Helen Venis - VI 6-8928 ir pas nares. Maspetho Moterų Piliiečių Klubas yra įsteigtas 1942 m. spalio 14 d. Marijona Tamasauskienė buvo pirmininkė nuo 1942 iki 1953. Agnes Reziz pirmininkauja nuo 1953 iki dabar.

Helen Venis, vienybiete, praeitą savaitgalį buvo išvykusi į Rochester, N. Y. ir dalyvavo savo gimnaitės sutuoktuvėse.

Dalis torontiečių, atvykę koncertuoti į J. Stuko koncertą, aplankė idonesnes New Yorko vietas. Čia dainininkai prie Jungtinių Tautų. Iš k. l. d.: L. Butėnienė, P. Saplienė, Ada ir Leonas Valiukai ir P. Butėnas. S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Ta pati smagi nuotauka kaip prieš 50 metų: Julius ir Nelė Pakniai, suradę sau laisvesnį momentą spalio 7 d. Kearny įvykusiame jų vedybinio gyvenimo sukakties paminėjime, kuriame dalyvavo keli šimtai jų draugų ir bendradarbių. Julius Paknys yra žinomas vietos veikėjas ir Schuyler Savings and Loan Assn. banko prezidentas Kearny, N. J. Daugiau nuotraukų iš Paknių minėjimo 9 psl. S. Narkėliūnaitės nuotrauka

BALSUOTOJŲ REGISTRACIJA

Balsuotojų registracija New York mieste vyksta šią savaitę, spalio 9, 10, 11, ir 12 dienom ir vakarais o nuo 5:30 iki 10:30 val; ir spalio 13, šeštadienį visą dieną ir vakare — nuo 7 val. ryte iki 10:30 vakare.

Visi balsuotojai privalo būti registruoti, kad turėtų teisę balsuoti valstybės rinkimuose, kurie įvyks antradienį, lapkričio 6, nuo 6 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Šią savaitę registruojasi nauji balsuotojai, arba pirmą kartą balsuojantieji, tai yra tie, kurie yra Amerikoje gimę, kuriems suėjo 21 m. amžiaus, arba kurie šįmet gavo pilietybę, arba kurie seniau gavę pilietybę, bet dar nėra balsavę; Amerikos piliečiai, atvykę iš kitos valstybės ir New Yorke dar nebalsavę; kurie registruoti ir balsavo praeityje, bet pakeltė gyvenamą vietą; tie,

kurie yra registruoti New York valstybėje, per dvejus paskutinius metus, ar ilgiau, nebalsavę.

Pirmąsyk balsuojantieji turi atsinešti pilietybės liudijimą. Komisija reikalauja įrodyti pilietybę.

Nauji balsuotojai taipgi turės įrodyti raštingumą, turėti diplomą arba laikyti

* Rašytojas Pr. Naujokaitis ir Lina Paulienė susituokė Rugsėjo 15 d. Jų moterystės sakramentą palaimino kun. Z. Smilga Patersono lietuvių bažnyčioje. Atostogų praleisti jaunavedžiai išskrido į Bermudą.

raštingumo egzaminus. Rinkiminė komisija nurodys kurioj mokykloj egzaminuojama. D. KLINGA

Kasdienos temomis

J. PAROJUS

Kai bridom laivu Atlantą, palikdami Europą, girdėjau motinos rūpestį, kai ji sielojosi, kaip ji išmokys savo mažus vaikus lietuviškai... Pirmą kartą pajutau tą gilų lietuviškos motinos są-

žinės balsą, kurį dar šiandien giliai, kad niekas neišpleštų, nešiojuos. Laimel, radau pas Hamburgo lietuvių, buvusį kolegą, dabartinį dr. Mislui, gražiai išleistus, lietuviškus elementorius, kuriuos įteikiau tai susirūpinusiai motinai, vykusiai į tolimą Australiją.

Mūsų laimė, kad atvykę į tuos naujus kraštus, suradom lietuviškus laikraščius, kuriuos turėjo sukūrus senoji karta. Tuos lietuviško žodžio spaudos mylėtojus ir laikraščių leidėjus; naujai atvykę priima didžiausia pagalba ir dėkingumu. Jie buvo tie ugniniai stulpai lietuviško žodžio kovoje.

Kur jų nebuvo, mes kūrėme naujus, nes kultūringas žmogus negali apseiti be spaudos. Šiandien naujai atvykę rašo romanus, noveles, poeziją.

Jau tai motinai nereikia rūpintis, kur gaut lietuvišką elementorių, tik jau naujas rūpestis, kaip priverst sūnų, dukrą mokyti tą brangią tėvų kalbą, kurią, kaip seną kalbą, daugelis universitetų mokosi...

Težydli gražioji mūsų kalba, tesklinda per lietuvių šeimai! Tebūna pavyzdžiu šeima Ottavos universiteto profesoriaus Ramūno, kurio vaikai išmokė visus savo draugus angliukus gražiausiai lietuviškai šnekėti!

Ir atėjo laikas atsisveikinti: Po gražaus koncerto "Varpo" choro dalyviai skirstosi į autobusus tolimai kelionei iš Brooklyno į Torontą. Vyt. Mažello nuotrauka